

(Nadaljevanje na 8. strani)

DANES SE ZAKLJUČI KONGRES TRŽAŠKE FEDERACIJE KPI

Polemična, živahna in odprta razprava v katero je poseglo kar 25 diskutantov

Zanimivi posegi slovenskih delegatov Spetiča, Švaba, Iskre in Markovica ter razprava o gospodarskih in političnih vprašanjih - Weisssova, Vidali in Tonel ostro polemici

Kongres tržaške federacije KPI je včeraj zasedal ves dan s kratkim premorom za kosilo. Toliko je bilo vpisanih govornikov, da so številni morali že v pozni večerni uri svoje pisane prispevke predati predsedstvu, ker niso prišli k besedi. Tudi včerajšnja razprava je bila na visoki ravni, mestoma ostro polemična, vendar poglobljena in zanimiva.

Prvi je na dopoldanskem zasedanju spregovoril Spetič, ki je obravnaval predvsem povezavo slovenskih vprašanj s strategijo KPI o zgodovinskem kompromisu ter pri tem poudaril, da je treba o teh vprašanjih govoriti ne samo med Slovenci, temveč med italijansko večino, ki se mora zavedati problemov slovenske manjšine in njenih demokratičnih pravic. To je vprašanje delavcev, saj ni mogoče priti do slovenske pravice drobit pri težavnem ustvarjanju sindikalne enotnosti, ker je pravica slovenskega delavca, da na prazniku 1. maja govori slovensko načelna pravica vseh delavcev Trsta. V tej zvezi je Spetič tudi pozval partijo, da mora biti sama dosledna in da naj zato opremi volilni znak tudi s slovenskim besedilom ter da naj bodo dvojezični znaki partije v središču mesta.

Spetič je nadaljeval, da se sedaj pravi trideseta obletnica osvoboditve, ki je zaključila oboroženo boj, dejavnost množic, ki so pripravljale vstajo. Ne smemo pozabiti na dneve med aprilom in majem 1945, na naše padle, na italijanske delavske enotnosti, na IX. korpus, Garibaldince. Nikakor ne smemo dovoliti, da se našo zgodovino pokvarja, kot bi to želela desnica, ki bi hotela prikazati Trst okupiran s strani tujih vojsk, ki naj bi poletale odpor Lando Savie in Santina. Vsem tem lažem s ponosom komunistov odgovorimo, da naj si preberejo imena na stotinah spomenikov od Ul. Ghega do Doline in Koroscev. Naša je zgodovina Risaner, o kateri bo v kratkem proces. Sedaj moramo zahtevati, da pokopljemo žrtve z resnično množično manifestacijo, ki naj izolira fašiste in ki naj bo odraz srca naše skupnosti.

Za Spetičem je Gerri govoril o strategiji oblasti in o krepitvi vpliva partije. Pokrajinski svetovalec Panizon pa je najprej govoril o soli in o njenem presnavljanju, pri čemer je izhajal iz potreb in zahtev mladine, ki morajo biti resnično gibalno politike komunistov. Panizon

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE SKUPNOSTI

Odklonilno stališče SS glede kraških rezervatov

Razprava o avtoportu, rabi slovenščine in pristojnostih dežele

V petek, 28. februarja, se je sesel izvršni odbor Slovenske skupnosti v sestavi Lokar, Terčon, Tul. Sej je prisostvoval tudi predsednik sveta SS Harej. Odbor je izrazil svoje zadovoljstvo vsled rednega in odgovornega poteka volitev na slovenskih osnovnih, srednjih in višjih srednjih šolah, ker se je pri tem pokazala visoka zrelost naših ljudi, ki so, kjer je mogoče, dali skupno podporo enotnosti in soglasno postavljenim listam.

Glede avtoporta pri Fernetičih je odbor pozdravil soglasni sklep republiškega občinskega sveta, ki je s svojim nastopom, pod vodstvom župana Mihe Guštinca, opravičil zaupanje slovenskih volivcev in učinkovito zaščitil interese in koristi domačega prebivalstva. Pri tem je bilo poudarjeno, da je SS sicer za čimprejšnjo izgradnjo važnega mednarodnega tranzitnega objekta, da pa je proti temu, da se na Tržaškem in tudi drugje v naši deželi takšne in podobne gradnje vršijo skoraj izključno na račun in v škodo slovenskega prebivalstva. S takšno prakso je treba prenehati. Za svoj naravni kapital, zemljo, moramo Slovenci dobiti v zameno ne le pravilno denarno odškodnino, temveč tudi druge dolgoročne koristi, ki lahko nadoknadijo izgubo tega bistvenega gospodarskega činitelja, ki ga oddajamo za splošno, javno korist.

Podobno stališče je izvršni odbor zavzel tudi do vprašanja kraških rezervatov. SS ponavlja svoje odklonilno stališče do obstojnega zakonskega osnutka, ki ne predvideva nikakršne oblike zaščite manjšine ter samoupravljanja prebivalstva, ki bo z ustanovitvijo rezervatov najbolj prizadeto in ki je edino poklicano, da upravlja in izkorišča svoje dobrine, kakor je bilo to v zadovoljstvo manjšine in večine v preteklosti, ohranjajo pri tem naravne lepote Krasa v najboljši obliki. Izvršni odbor Slovenske skupnosti je proti temu, da se do Slovencev še nadalje vzdržuje na pol kolonialni odnosi.

Sprito čest delov ter sprito odnosa večinskih strank do pravice rabe slovenščine v javnih organih, je IOSS pozitivno ocenil zadržanje deželne svetovalec Štoka, ki je nastopil odklonilno do deželne proračuna in to prvič v zgodovini odnosov SS do strank leve sredine. Kljub načelnim obžalovanjem, ni namreč dežela doslej ničesar storila, da bi vsaj delno omilila ostrino manjšinskih problemov, ki so bili pred vso javnostjo izneseni tudi na manjšinski konferenci. SS odklanja tezo, da dežela na pristojna

je tudi obravnaval nekatera kulturna vprašanja in povezavo med partijo ter kulturo. Iskra je pričel svoja izvajanja v slovenščini in je nato obžaloval, da v Berlinguerjevem govoru niso omenjene manjšine ter da je treba dosegati, da se bo o manjšinah razpravljalo na partijskem kongresu. Ugotovil je, da so se stališča prebivalstva glede manjšinskega vprašanja spremenila in da so sedaj pozitivna ter da je treba sedaj iz ocene preteklosti preiti na sedanje stvarne procese demokratizacije in napredka. V tem okviru je Iskra obžaloval, da niso vedno pravilno odjeknila vprašanja okrog mejne ureditve in zahteval, da preidejo dolročila londonskega sporazuma o zaščiti manjšin v notranjo pravno ureditev italijanske države. Drugo bistveno vprašanje pa je globalna zaščita Slovencev, katere je resnični nasprotnik prav KD.

Zgodovinski kompromis je pri nas utemeljen z antifazišizmom, demokratičnim preokretom je globalna zaščita slovenske manjšine, saj odprti je glede slovenskih vprašanj pomeni tudi odprtje do komunistične partije.

Iskra je nadaljeval, da so koristne in nujne enotne pobude političnih sil, ki predstavljajo Slovence, kot je bila juljska manjšinska konferenca in kot je poziv za petico o globalni zaščiti. Prav tako pa je bil potreben proces enotnosti Slovencev, ki je se zlasti nujen na jezičnem in kulturnem področju, glede kulture. Šole, nacionalnih in glede vseh tistih specifičnih vprašanj, ki ločujejo slovensko od ostale skupnosti. V tej zvezi je Iskra poudaril, da gre za oblike enotnosti, v katerih mora vsakdo sodelovati odprto in da morajo politične rešitve ustvarjati politične sile, v katerih so udeleženi Slovenci. V tem okviru pa je Iskra govoril tudi o slovenskih organizacijah, ki naj bi, po njegovem mnenju, skušale biti iznad strank, pri čemer se je poslužil zgodovinskih netočne primere z Edinostjo. Na vsak način pa je zastavil zanimiva vprašanja o vlogi in perspektivah slovenske manjšine v prihodnosti. Za Iskro so se spregovorili Roncelj, Zerial, Colli, Zenchi in Bertoni.

Največje zanimanje na kongresu je obstajalo za poseg Vidali, ki je bil v središču pozornosti kongresa zaradi znanih stališč o jugoslovanski okupaciji Trsta. Vendar je Vidali, kot zadnji dopoldanski govornik, nekoliko razočaral poslušalce.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE SKUPNOSTI

Odklonilno stališče SS glede kraških rezervatov

Razprava o avtoportu, rabi slovenščine in pristojnostih dežele

V petek, 28. februarja, se je sesel izvršni odbor Slovenske skupnosti v sestavi Lokar, Terčon, Tul. Sej je prisostvoval tudi predsednik sveta SS Harej. Odbor je izrazil svoje zadovoljstvo vsled rednega in odgovornega poteka volitev na slovenskih osnovnih, srednjih in višjih srednjih šolah, ker se je pri tem pokazala visoka zrelost naših ljudi, ki so, kjer je mogoče, dali skupno podporo enotnosti in soglasno postavljenim listam.

Glede avtoporta pri Fernetičih je odbor pozdravil soglasni sklep republiškega občinskega sveta, ki je s svojim nastopom, pod vodstvom župana Mihe Guštinca, opravičil zaupanje slovenskih volivcev in učinkovito zaščitil interese in koristi domačega prebivalstva. Pri tem je bilo poudarjeno, da je SS sicer za čimprejšnjo izgradnjo važnega mednarodnega tranzitnega objekta, da pa je proti temu, da se na Tržaškem in tudi drugje v naši deželi takšne in podobne gradnje vršijo skoraj izključno na račun in v škodo slovenskega prebivalstva. S takšno prakso je treba prenehati. Za svoj naravni kapital, zemljo, moramo Slovenci dobiti v zameno ne le pravilno denarno odškodnino, temveč tudi druge dolgoročne koristi, ki lahko nadoknadijo izgubo tega bistvenega gospodarskega činitelja, ki ga oddajamo za splošno, javno korist.

Podobno stališče je izvršni odbor zavzel tudi do vprašanja kraških rezervatov. SS ponavlja svoje odklonilno stališče do obstojnega zakonskega osnutka, ki ne predvideva nikakršne oblike zaščite manjšine ter samoupravljanja prebivalstva, ki bo z ustanovitvijo rezervatov najbolj prizadeto in ki je edino poklicano, da upravlja in izkorišča svoje dobrine, kakor je bilo to v zadovoljstvo manjšine in večine v preteklosti, ohranjajo pri tem naravne lepote Krasa v najboljši obliki. Izvršni odbor Slovenske skupnosti je proti temu, da se do Slovencev še nadalje vzdržuje na pol kolonialni odnosi.

Sprito čest delov ter sprito odnosa večinskih strank do pravice rabe slovenščine v javnih organih, je IOSS pozitivno ocenil zadržanje deželne svetovalec Štoka, ki je nastopil odklonilno do deželne proračuna in to prvič v zgodovini odnosov SS do strank leve sredine. Kljub načelnim obžalovanjem, ni namreč dežela doslej ničesar storila, da bi vsaj delno omilila ostrino manjšinskih problemov, ki so bili pred vso javnostjo izneseni tudi na manjšinski konferenci. SS odklanja tezo, da dežela na pristojna

je tudi obravnaval nekatera kulturna vprašanja in povezavo med partijo ter kulturo. Iskra je pričel svoja izvajanja v slovenščini in je nato obžaloval, da v Berlinguerjevem govoru niso omenjene manjšine ter da je treba dosegati, da se bo o manjšinah razpravljalo na partijskem kongresu. Ugotovil je, da so se stališča prebivalstva glede manjšinskega vprašanja spremenila in da so sedaj pozitivna ter da je treba sedaj iz ocene preteklosti preiti na sedanje stvarne procese demokratizacije in napredka. V tem okviru je Iskra obžaloval, da niso vedno pravilno odjeknila vprašanja okrog mejne ureditve in zahteval, da preidejo dolročila londonskega sporazuma o zaščiti manjšin v notranjo pravno ureditev italijanske države. Drugo bistveno vprašanje pa je globalna zaščita Slovencev, katere je resnični nasprotnik prav KD.

Zgodovinski kompromis je pri nas utemeljen z antifazišizmom, demokratičnim preokretom je globalna zaščita slovenske manjšine, saj odprti je glede slovenskih vprašanj pomeni tudi odprtje do komunistične partije. Iskra je nadaljeval, da so koristne in nujne enotne pobude političnih sil, ki predstavljajo Slovence, kot je bila juljska manjšinska konferenca in kot je poziv za petico o globalni zaščiti. Prav tako pa je bil potreben proces enotnosti Slovencev, ki je se zlasti nujen na jezičnem in kulturnem področju, glede kulture. Šole, nacionalnih in glede vseh tistih specifičnih vprašanj, ki ločujejo slovensko od ostale skupnosti. V tej zvezi je Iskra poudaril, da gre za oblike enotnosti, v katerih mora vsakdo sodelovati odprto in da morajo politične rešitve ustvarjati politične sile, v katerih so udeleženi Slovenci. V tem okviru pa je Iskra govoril tudi o slovenskih organizacijah, ki naj bi, po njegovem mnenju, skušale biti iznad strank, pri čemer se je poslužil zgodovinskih netočne primere z Edinostjo. Na vsak način pa je zastavil zanimiva vprašanja o vlogi in perspektivah slovenske manjšine v prihodnosti. Za Iskro so se spregovorili Roncelj, Zerial, Colli, Zenchi in Bertoni.

Največje zanimanje na kongresu je obstajalo za poseg Vidali, ki je bil v središču pozornosti kongresa zaradi znanih stališč o jugoslovanski okupaciji Trsta. Vendar je Vidali, kot zadnji dopoldanski govornik, nekoliko razočaral poslušalce.

ce, saj je najprej zelo na dolgo govoril o neofašistični nevarnosti in o poskusih državnih udarov v Italiji, nato pa zaključil: "Mnogi bodo razočarani, vem da so nekateri prišli celo iz tujine. Toda jaz o tem ne bom govoril, ker nočem polemizirati. Pripravljen sem diskutirati, ne bom pa sodeloval pri zmerjanju in žaljenju, niti ne bom odgovarjal na žalitve in psokve."

Še prej pa je Vidali obravnaval internacionalizem partije in se pri tem izrecno skliceval na poseg Laure Weiss. Zato je se zlasti zanimiv njen izčrpen poseg.

Internationalizem je boj proti vsakemu nacionalizmu, je rekla Laura Weiss in nadaljevala, da bi se zelo motili tisti, ki bi menili, da se enot-

(Nadaljevanje na 8. strani)

VOLITVE V UPRAVNE ORGANE UNIVERZE

Skoraj dvajset odstotkov študentov je že volilo

Danes zadnji dan: poziv študentom, da volijo demokratično listo

V drugem dnevu glasovanja na univerzi se je odstotek volivcev skoraj podvojil. Gotovo bi bilo število znatno večje, če bi bile volitve sredi tedna, ne pa v soboto in v nedeljo, ko je velik del študentov odsoten.

Trst:	1.197 (21,23%)	glasov	na 5.636 volilnih upravičencev
Videm:	516 (18,00%)	>	> 2.845 >
Gorica:	214 (15,75%)	>	> 1.386 >
Pordenon:	80 (12,02%)	>	> 654 >
Tolmeč:	53 (16,02%)	>	> 326 >

Lista "Lotta democratica antifascista per la riforma dell'università" je danes izdala obvestilo, v katerem ponavlja poziv k množični udeležbi na volitve. Obstaja namreč nevarnost, da si ob nizkem številu glasov tudi majhna skupina lahko zagotovi predstavnika v upravnem svetu univerze. Na to računa fašistična organizacija in v tem trenutku ima resne možnosti, da svoj cilj uresniči. Nedopustno je, da si tako zagotovijo politično predstavnstvo zlozlasni pripadniki skupine FUAN, ki jim ogromna večina študentov zavrača vsakršno prisotnost, poleg tega, da jim to prepoveduje tudi republiška ustava. Zaradi tega je nujno potrebno, da se današnji zadnji dan volitev izkoristi za čimveč število glasov. Volilni sedeži delujejo od 9. do 14. ure.

Jutri začetek seminarja za slovenske šolnike

V Kulturnem domu v Trstu se bo jutri ob 9. uri pričel seminar za učitelje in profesorje slovenskih šol na Tržaškem. Seminar se bo zaključil v petek. Jutri bo, po slovenski otvoritvi, predavala prof. dr. Ana Kranjc, docent filozofske fakultete v Ljubljani. Tema predavanja bo »Pojem permanentnega izobraževanja v sobodnih družbah«. V naslednjih dneh se bodo na seminarju, ki bo porazdeljen po učnih predmetih ter ločen za učitelje in profesorje, zvrstili univerzitetni profesorji in pedagogi iz Slovenije.

PD IVAN GRBEC — škelec

vabi k zanimivemu predavanju

STOJANA SPETIČA

ČRNE MREŽE

ki bo v četrtek, 6. marca, ob 20.30 v društvenih prostorih.

Danes, NEDELJA, 2. marca

JANJA

Sonce vzide ob 6.43 in zatone ob 17.52 — Dolžina dneva 11.09 — Luna vzide ob 23.50 in zatone ob 8.42

Jutri, PONEDELJEK, 3. marca

MILENA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,2 stopinje, najnižja 3, ob 10 uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1021 mb, rahlo naraščajoča, brezvetrje, vlaga 74 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 68-letna Maria Battista vd. Canelotto, 82-letni Libero Mengotto, 92-letna Eugenia Verginella vd. Vitassi, 72-letni Luigi Paulin, 83-letna Angela Periz por. Markovic, 81-letna Maria Bizjak vd. Prašelj, 75-letna Eugenia Castaldi

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,2 stopinje, najnižja 3, ob 10 uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1021 mb, rahlo naraščajoča, brezvetrje, vlaga 74 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 68-letna Maria Battista vd. Canelotto, 82-letni Libero Mengotto, 92-letna Eugenia Verginella vd. Vitassi, 72-letni Luigi Paulin, 83-letna Angela Periz por. Markovic, 81-letna Maria Bizjak vd. Prašelj, 75-letna Eugenia Castaldi

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,2 stopinje, najnižja 3, ob 10 uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1021 mb, rahlo naraščajoča, brezvetrje, vlaga 74 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 68-letna Maria Battista vd. Canelotto, 82-letni Libero Mengotto, 92-letna Eugenia Verginella vd. Vitassi, 72-letni Luigi Paulin, 83-letna Angela Periz por. Markovic, 81-letna Maria Bizjak vd. Prašelj, 75-letna Eugenia Castaldi

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,2 stopinje, najnižja 3, ob 10 uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1021 mb, rahlo naraščajoča, brezvetrje, vlaga 74 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 68-letna Maria Battista vd. Canelotto, 82-letni Libero Mengotto, 92-letna Eugenia Verginella vd. Vitassi, 72-letni Luigi Paulin, 83-letna Angela Periz por. Markovic, 81-letna Maria Bizjak vd. Prašelj, 75-letna Eugenia Castaldi

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,2 stopinje, najnižja 3, ob 10 uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1021 mb, rahlo naraščajoča, brezvetrje, vlaga 74 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 68-letna Maria Battista vd. Canelotto, 82-letni Libero Mengotto, 92-letna Eugenia Verginella vd. Vitassi, 72-letni Luigi Paulin, 83-letna Angela Periz por. Markovic, 81-letna Maria Bizjak vd. Prašelj, 75-letna Eugenia Castaldi

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,2 stopinje, najnižja 3, ob 10 uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1021 mb, rahlo naraščajoča, brezvetrje, vlaga 74 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 68-letna Maria Battista vd. Canelotto, 82-letni Libero Mengotto, 92-letna Eugenia Verginella vd. Vitassi, 72-letni Luigi Paulin, 83-letna Angela Periz por. Markovic, 81-letna Maria Bizjak vd. Prašelj, 75-letna Eugenia Castaldi

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,2 stopinje, najnižja 3, ob 10 uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1021 mb, rahlo naraščajoča, brezvetrje, vlaga 74 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

SINOČI V KULTURNEM DOMU ZA 50-LETNICO USTANOVITVE

Jubilejni tržaški nastop zbora slovenskih učiteljev

Pozdrav predsednika SPZ in tajnika Sindikata slov. šole - Podelitev zlatih Gallusovih značk na Tržaškem živečim ustanovnim članom zbora in posebna priznanja zbora

V okviru svojih jubilejnih nastopov ob 50-letnici ustanovitve, je slovenski Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« nastopil sinoči v Kulturnem domu. Bila je to še ena priložnost za slovesno vzdušje, ki ga tak jubilej, tako tesno povezan z našim mestom, zasluži. Kolikor k takemu vzdušju ni dovolj prispevalo občinstvo, med katerim smo zlasti pogrešali mnogo večjo prisotnost slovenskih šolnikov, saj so končno prišli v goste njihovi stanovski tovariši iz matične domovine, v toliko večji meri so to nadoknadili pevc sami in pa gostitelj Slovenska prosvetna zveza. Sindikat slovenske šole in predsedstvo Zveze kulturnih prosvetnih organizacij, ki je ob tej priložnosti podelilo zlate Gallusove značke na Tržaškem živečim ustanovnim članom zbora.

Gostujoče pevce in peke je naj-

prej pozdravil predsednik SPZ prof. Klavdij Palčić. V svojem nagovoru je poudaril, da so bili v prvih letih fašizma prav v našem mestu postavljeni temelji za pomenjše nastanek zbora, tega pomembnega dejavnika slovenske glasbene kulture. Njegovi ustanovitelji so namreč leta 1921 ustanovili v Trstu pevski zbor Zveze jugoslovanskih učiteljev — predhodnika UPZ. Že prva leta fašizma so pokazala nasilnost in uničevalnost novega italijanskega režima. Gentilejeva šolska reforma je za nas pomenila začetek onemogočanja vsakršnega narodnostnega pričevanja in zato tudi neznošen pritisk na ta komaj ustanovljeni zbor do njegove ugonobitve leta 1926.

Ti spomini — je dejal Palčić — imajo za nas zamejce, v teh dneh, ko zopet, seveda v drugačnih okoliščinah, z zavzetostjo spremljamo usodo naše šole, ko terjamo pravihnihih odločitev v zvezi z njo, posebno vrednost, kajti zavedamo se, da je šola temelj našega narodnega obstoja.

Prof. Palčić se je na koncu zahvalil zboru, da je hotel svoj jubilej praznovati tudi med nami, da nam kot neposredni nositelji kontinuitete naše osveščenosti in trdnosti s svojimi prazniki odlije volje in odločnosti za izvojevanje še vseh tistih pravic, ki nam pritičejo, a nam še niso priznane. V spomin na ta dan je SPZ poklonila vsakemu članu zbora knjigo Draga Pahorja, ki je izšla lani ob 30-letnici obnove slovenske šole v naših krajih.

Za Palčićem je pozdravil gostujoči zbor, se mu zahvalil za nastop v Trstu in mu zaezel še mnogo uspehov doma in po svetu s slovensko pesmijo tajnik Sindikata slovenske šole prof. Franc Škerlj, rimeni Tržaškega partizanskega pevskega zbora pa je goste pozdravil Miro Presel, bivši ustanovni član učiteljskega zbora v Trstu.

Vsem se je za pozdravne besede in darilo zahvalil predsednik UPZ Jaka Marjan. Dejal je, da se zbor z radostjo vrača v svoje rodno mesto Trst, kjer se je rodil v težkih pogojih, ki si jih nihče več ne želi. S pesmijo podiramo zapreke, ki so jih umetno postavili med nas in z našo prisotnostjo med vami želimo pomagati vašemu boju za obstanek in narodni napredek. Zato se bomo še radi vračali k vam — je poudaril predsednik zbora, ki je Slovenščini prosvetni zvezi tudi poklonil slovo jubilejnega zbornika, da ga

BOGATA RAZSTAVNA DEJAVNOST

SLIKAR ROBERT HLAVATY V TRŽAŠKI KNJIGARNI

Sinoči so v Trstu odprli kar osem razstav

Tokrat bo zadoščeno tudi najbolj zahtevnim ljubiteljem likovne umetnosti v našem mestu. In to tako glede kakovosti, kot tudi glede različnosti in količine. Sinoči smo namreč prisostvovali otvoritvi kar osem razstav in to v glavnem v najbolj kakovostnih galerijah. V »Lanterni« so dali na ogled dela znanega dunajskega kiparja Fritza Wotrbe, v »Torbandeni« se predstavljata Tržačanka Tiziana Fantini, v galeriji »Tribbo - Retori« gostuje slikar John Carbridge, v galeriji »Cartesius« je sinoči razstavil dober duca svojih del Gorican Mario Tudor, ki sicer živi v Milanu in ki bo jutri, v ponedeljek, odprl nekakoš vzporedno tržaško razstavo v galeriji »Tommaso«. V galeriji »Forum« v Ulici Coroneo 1 je sinoči dal na ogled dela Leon Galschiera. Končno je Sardinac Mario Cabia prinesel v galerijo »Tergerste« svoje grafike, vsem ko so v razstavi »La Cappella« v Ulici Franca 17 odprli kolektivno razstavo 12 slikarj.

Ko smo tako le našli sedem novih razstav in navedli imena šestih likovnikov, se ustavimo na kratko še pri razstavi, ki jo je v Tržaški knjigarni v Ulici sv. Franciška 20 pripravil naš znani tržaški slikar, pesnik Krasa dr. Robert Hlavaty.

Čeprav smo o njem že večkrat zapisali, da re misli odnehati, danes to misel ponavljamo, hkrati pa poudarjamo, da je to prav, kajti res je, da je »ras tista zakladnica, iz katere zajemajo malone vsi tržaški likovniki — krajinarji, toda je tudi res, da ga ni, ki bi znal svojih kraških motivov dati toliko duše, kot to zna prav dr. Robert Hlavaty. Najbolj kraški, pristno kraški je Hlavatyjev akvarel, pa naj nam prikazuje: Kras sredi mladoli ali poletja, kot tudi jeseni ali sredi zime. Tokrat je dr. Hlavaty prinesel v Tržaško knjigarno 10 jenskih in zimskih kraških motivov, ki bodo občinstvu na ogled vse do konca meseca.

in otroška negovalka Silvina Seniz, uadnik Eligio Rabak in gospodinja Irma Teresa Rigo, uradnik Emanuele Ferneti in delavka Francesca Maria Leone, šofer Luigi Gentilini in frizerka Irma Gulic.

LOTERIJA

BARI	8	84	13	67	27
CAGLIARI	48	55	57	78	80
FIRENCE	68	76	79	33	45
GENOVA	60	26	31	73	63
MILAN	50	35	16	43	63
NEAPELJ	41	69	45	38	89
PALERMO	49	74	10	51	61

PO 30 LETIH SE ODKRIVA ZAVESA IN UGOTAVLJA ZGODOVINSKA RESNICA

Pred tržaškim porotnim sodiščem se mora čimprej začeti proces proti krivcem zločinov v Rižarni

Nekaj zanimivosti in podrobnosti o delovanju skupine Einsatzkommando Reinhard in njenih sodelavcev

Kakor smo že poročali v našem listu (28. februarja), je preiskovalni sodnik dr. Sergio Serbo sestavil obtožnico proti glavnim članom posebnih esesovskih skupin Einsatzkommando Reinhard in izdal odredbo, da se pokličejo pred tržaško poroto, da se sodeče zaradi večkratnih in ogabnih umorov v Rižarni dva se žive, glavna voditelja omenjene skupine, in sicer 65-letni odvetnik iz Hamburga August Ernst Dietrich Allers ter 60-letni natak iz Münchena Joseph Oberhauser. Prvi je bil od polovice junija 1944 do konca vojne šef omenjene skupine, drugi pa od oktobra 1943 do konca vojne poveljnik Rižarne, v kateri je bilo, po oceni preiskovalnega sodnika, umorjenih in sežganih v krematoriju nad 2000 oseb, nekaj Judov, v glavnem pa ujetih partizanov, aktivistov, talcev, ljudi, ki so se borili v okviru NOB, Slovencev, Hrvatov in Italijanov iz Trsta, z Reke, iz Istre, iz Brkinov, s Krasa in nekaj iz Furlanije.

Obtožnico, ki obsega 152 gosto tipkanih strani, je potrdil namestnik glavnega državnega pravdnika dr. Ferruccio Franzot. Državno pravdnstvo bo zdaj izročilo obtožnico in vse priložene akte porotnemu sodišču in določilo datum procesa, za katerega bo verjetno sklicano izredno zasedanje porotnega sodišča. Vsa demokratična javnost upravičeno pričakuje in zahteva, da se proces čimprej začne. Obtožnina bodo sodili v odsotnosti, ker prav gotovo ne bosta sama prišla na razpravo, zahodnonemški oblasti pa ju tudi ne bodo izročile italijanskemu sodstvu. Omenimo naj še to, da italijanski kazenski zakonik določa, da take zločine dosmrtno ječo.

Zakaj se je preiskovalni sodnik v obtožnici omejil le na umore Judov in nekaterih partizanov, izključil pa primere umorov zajetih borcev in aktivistov, smo že poročali v članku 28. februarja. Večkrat smo tudi opisali nastanek in zločinsko dejavnost zloglasne skupine Einsatzkommando Reinhard, ki je imela svojo postojanko tudi v Podgradu in je pustila, požigala in morila žlahti na področju Brknov, Čičarije, Buzeta in Kastavščine ter Reke, v lovu na Judje pa je segala celo do Benetk in Milana. To je razvidno tudi iz obtožnice in priložene dokumentacije.

Oto Stadie, krvnik

Erwin Lambert specialist za krematorije

Prav tako pa je razvidno, da so Christian Wirth (Safans), prvi šef skupine Einsatzkommando Reinhard (likvidiral so ga slovenski partizani ob koncu maja 1944 pri Kozini), nato Allers, Oberhauser in drugi njihovi pajdaši sejal smrt in puščice, organizirali in upravljali Rižarno, edino nacistično uničevalno taborišče v Italiji, ropali in morili, obenem pa sklepal podle, umazane posle ter sprejemali visoke odkupnine za izpustitev premožnih Judov, lovili aktiviste in nasprotnike nacizma s pomočjo krajevnih članov esesovskega bataljona, političnega oddelka kvesture, Collotijeve bande, krajevne Schutzpolizei, krajevnih finančne straže, Difesa territoriale, Guardia civica, izdajalcev in kolaboracionistov, ki so opravljali več ali manj pomembne in zaupne posle v raznih policijskih in drugih uradih. To je bilo »civilno« osebje v rednem delovnem odnosu, zato so jih njihovi »delodajalci« redno prijavili in vpisali v sezname socialnega za-

voda INAM in INPS, da se jim pač ne bi pretrgala socialno zavarovalna in pokojninska doba. Preiskovalni sodnik je s pomočjo karabinjerjev odkril te sezname v arhivu INPS ter zaslišal nekatero se živečo sodelavce nacističnega okupatorja. Zaslišani bodo seveda tudi pred porotnim sodiščem, kot pričajo. Njihove izjave preiskovalnemu sodniku so v skrajni obliki zapisane v obtožnici. Naj navedemo nekatere.

Augusta Reiss, nemškega porekla, stalno bivačja v Trstu, je bila takoj po vojni obsojena zaradi kolaboracionizma na 13 let in pol zapora, odposlana v Firence in kmalu nato izpuščena na svobodo, čeprav so jo težile hude obtožbe glede ugrabitev Judov in nekaterih partizanskih borcev. Najprej je na katastrskem uradu sestavljala spis imovine Judov, nato je bila vključena v Einsatzkommando Reinhard in zaposlena kot tolmačica pri

bratruja 1944.

Dobre izkušnje pri umorih je imel Willy Karl Maezig, ki se je izučil v akciji T/IV, nato je bil poslan v Trst, oziroma v Podgrad, da bi pod poveljstvom Walterja in skupno z drugimi esesovci zagotovil varnost nacističnim silam na področju med Trstom in Reko. V Podgradu so bili tudi Fritz Kuestner, Franz Suchmel, Gustav Muenzberger, August Hengst, Franz Gens in Willy Belitz. Ta skupina je občasno delovala tudi v Vidmu, zlasti z lovom na Jude. Arthur Walter, ki je bil strah in trepet v Brkinih in Čičariji, je tudi izhajal iz akcije T/IV, opravljal je svoje posle v zloglasnem taborišču smrti Hartheim, nato v Vidmu, Podgradu in v Dutovljah. Otto Stadie, znan kot krvnik Rižarne, je priznal obstoj in delovanje krematorija ter vodilno vlogo Wirtha in Allersa. Da je bilo pobijanje partizanov in Judov na dnevnem redu, je priznal tudi Gerhard Schneider, ki je tudi opravil svojo pot akcije T/IV do Poljske in Trsta, ni pa bil zaposlen v Rižarni, ampak v Allersovem uradu v Ul. Giustinelli. Karl Schiffner, ki je imel velike izkušnje iz akcije T/IV in delovanja skupine Ein-

satzkommando na Poljskem, je čisto izjavil, da je bila Rižarna »malenkostna« zadeva v primerjavi s Treblinko.

Ne bomo naštevali izjav in oporavil drugih članov skupine Einsatzkommando Reinhard, na kratko pa je treba omeniti, kaj sta izjavila nemški preiskovalni sodnik komito obtožena Oberhauser in Allers. Oberhauser je med drugim povedal, da so za umore Judov in drugih zapornikov uporabljali tudi plinsko celico. Priznal je, da je sodeloval pri ureditvi Rižarne kot koncentracijske taborišče, zavrača pa obtožbo sodelovanja pri umorih in sežiganju ljudi v Rižarni, čeprav je bil poveljnik od vsega začetka. Allers je med drugim povedal, da mu je Ernst Lerch po višjem nalogu povelil zaščito prometne žile Trst - Rupa - Reka. Tudi Allers seveda zavrača vsako krivdo pri umorih v Rižarni, čeprav ga bremenijo pričevanja nekaterih njegovih sodelavcev in preživelih zapornikov.

Zelo zanimiv pa je med drugim

tudi primer, kakor tudi pričevanje Wirthovega soferja Genga, ki je bil ob partizanskem napadu in likvidaciji Wirtha samo ranjen v nogo in je trpelo svojega šefa nato lahko prepejal v Rižarno. Svoje delovanje v okviru skupine R je Geng nadaljeval do konca vojne, potuhnil in ostal v Trstu, ker se je medtem poročil z neko Tržačanko. Dobil je celo zaposlitev pri angloameriških silah, nekdo pa ga je spoznal in prijavil sodišču, ki pa ga je opustilo z neverjetno motivacijo, češ da nemški državljani ne more biti obsojeni kot tak, zaradi kolaboracionizma z Nemci. Tako je bil Geng oproščen vsake krivde, čež nekaj let je odšel iz Trsta in je nazadnje dobil varno zaposlitev v zahodnonemški diplomatski službi.

Sodna preiskava je do sedaj marsikaj razčistila in odkrila zaveso, s katero so nekateri zainteresirani krogi in posamezniki hoteli zakrpati kruto resnico, ogabne zločine članov skupine Reinhard in sodelavcev, drugi pa zatajiti boj in žrtve za svobodo ter izkrivljati zgodovinsko resnico.

MIRO ŠKERLJ IN ALOJZ MARKOVIC

60-letnici prvega in sedanjega predsednika Kmetijske zadruga

Miro Škerlj

Kmetijska zadruga v Trstu prehaja v trideseto leto svojega življenja. Veliko truda, naporov, odpovedi in težkih trenutkov je bilo treba vložiti vanjo. Če se je v teh treh desetletjih tako okrepila, gre nedvomno velika zasluga tudi nekaterim posameznikom. Met temi sta Miro Škerlj, prvi predsednik zadruga, ter Alojz Markovic, njen sedanji predsednik, ki v teh dneh praznujeta 60 let svojega življenja.

Miro Škerlj bo praznoval praznoval svojo 60-letnico v sredo, 5.

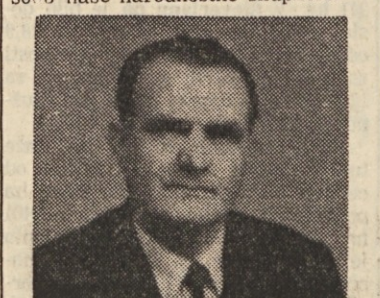
marca. Rodil se je namreč na ta dan leta 1915 v kmečki družini pri Magdaleni. Bila so to trda leta. Svojega očeta do tretjega leta življenja sploh poznal ni, ker ga je kot avstrijskega vojaka odgnala od doma fronta.

Ljudske šole je dovršil v Šklednju v slovenskem jeziku, nato pa je moral s prihodom Italije v italijansko šolo. O nadaljevanju šolanja v tistih tridih letih ni bilo govora. Moral je poprijeti za kmečko delo, ki pa mu je bilo vselej pri srcu. Posebno mu je bila všeč živinoreja in tej panogi je posvetil dober del svojega življenja. S polnim zagonom je prevzel v svoje roke kmetijo bolehnega očeta ter jo s trdim delom v kratkem izboljšal in razširil.

Svojo skrb za kmetijo je v letu, ko je fašizem zasadi svoje grabežljive kremple v takratno družbo, delil z ljubeznijo do svojega kmečnega naroda. Vključil se je v napredna gibanja ter pozneje, med narodnosvobodilno borbo, aktivno deloval kot aktivist.

V svojih šestdesetih letih je poleg številnih lepih trenutkov (v predvojni letih se je tudi oženil in dobil hčerko) doživel marsikatero grenko. Leta 1941 sta mu umrli oče in mati, kasneje je umrla edina sestra, nato je prišla vojna z vsemi svojimi pogubnimi posledicami, najhujši udarec pa je bila za Mirota razlastitev zemlje. Vzeli so mu vse, zemljišča, vinograde, hlev in hišo. To je bilo v letih, ko se je širilo industrijsko področje in so gradili naselje Sv. Sergija. Žulji in znoj dolgih desetletij so bili zaman. Treba je bilo začeti znova. V zameno za prostorno posestvo so mu dodelili nekaj zemlje, z oddskodino, ki se zdaleč ni bila pravičnina, pa si je delno opomogel ter zgradil nov dom.

Po letu 45 je bil Miro predsednik enotnega sindikata in, kot rečeno, prvi predsednik Kmetijske zadruga, ki se je v tistih letih spoprijemala z ogromnimi težavami. Stalno je bila in je v njem prisotna skrb za usodo našega kmetijstva ter za usodo naše narodnostne skupnosti.

Alojz Markovic

Mirotovo mesto je po letu 1949 prevzel Alojz Markovic, ki je dopolnil 60 let v četrtek, 27. februarja. Ravno včeraj je odšel tudi v službeni pokoj, njegova aktivnost v zadrugi pa se s tem ne bo zmanjšala.

Markovic se je rodil v številni kmečki - splovinarski družini v Fojani v gorških Brdih. Oče je umrl, ko mu je bilo tri leta in za številno družino je moral odtelet skrbeti majo. Že v mladih letih se je aktivno udeleževal v prostovolnem društvu »Jez« v domačem kraju, kjer je do vršil tudi prve šole. V domačem kraju pa mu ni bilo dano dolgo ostati. Zemlja je bila prepokpa, da bi vse preživljala in mladi Alojz je moral s trebuhom za kruhom. Njegova prva zaposlitev je bila v Trstu, nato pa po odsluženju vojašine v tržaški ladjedelnici. Svoj prosti čas je v letih vajuštvu v Trstu posvetil šolanju. Sla po znanju ga je namreč gnala, da je dovršil tehnično šolo Volta.

Zgodaj se je vključil v napredno delavsko in antifašistično gibanje, že leta 1942 pa se je v ladjedelnici povezal z naprednimi organizacijami. Bil je med ustanovitelji prvega krajevnega odbora v rojstni vasi, v

Generalni konzul SFRJ gost SSG

V sredo je generalni konzul SFRJ Ivan Renko uradno obiskal ansambel Stalnega slovenskega gledališča v Trstu. Predsednik Tavcar in ravnatelj gledališča Benedetič sta

uglednemu gostu orisala položaj SSG v sedanji fazi publicizacije in približala izredne težave v nadaljevanju, spričlo pomanjkanja finančnih sredstev, napore sezone. Generalni konzul je obljubil vso podporo in osebno prizadevanje in se pomudil v prijateljskem razgovoru s člani ansambla. Na sliki: generalni konzul v razgovoru s člani SSG.

Darovi in prispevki

Za Slovenski solidarnostni sklad daruje N.N. 150.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIZU

Mirko in Danica Verginela (št. 51) 3.000 lir, Mima in L. V. A. Tence (Ljubljana) 20.000 lir. V spomin na moža in sina Toloj daruje Marija Trejak 20.000 lir. V spomin na nepozabno sestro Marico daruje družina Viktor in A. delina Guštin (št. 51) 20.000 lir. Ob prvi obletnici smrti Antonije Černe daruje sestra Marija z možem (Trst) 5.000 lir.

Nameste cvetja na grob Gizele Blažina darujejo Srečko in Anica Orel 5.000 lir in Drago Ukmar 10 tisoč lir za SD Primorje. Ob 3. obletnici smrti Marije Rupel daruje hči Anica 10.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk. Za slačilnice športnega igrišča Primorac iz Trebč daruje Marija Grgič iz Padrič 10.000 lir.

Nameste cvetja na grob Ljudmille Kalc por. De Giorgi darujeta sestra Rozina in Marija z družinama 5.000 lir za Dijaško matico.

Ob 10. obletnici smrti Cirila Škerlja darujejo sestre in brat 4.000 lir za Dijaško matico.

Nameste cvetja na grob Ljudmille Kalc daruje družina Kalc iz Doline

5.000 lir za šolo v Gropadi. V isti namen daruje družina Rojc iz Krmenske 1.500 lir.

Nameste cvetja na grob Gizele Blažina darujeta Dragica Husu 3 tisoč lir in Ivana Kralj (Glabrovec 32) 3.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Ob 11. obletnici smrti Lucije Pučič darujejo sin Karlo z ženo Justo in hči Rozina z možem Nandom 4.000 lir za center za rakasta oboolenja.

Nameste cvetja na grob Gizele Blažina daruje Ivanka Pirjavec 5 tisoč lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel. V isti namen darujeta Marija in Justo Segina 3.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Nameste cvetja na grob Guglielma Saxide darujeta Danica in Ivan Kapun 5.000 lir za SD Poles. V spomin matere Anke Žerjal daruje sin Pepi 20.000 lir za PD Prešeren.

V spomin vaščanov umrlih v tem letu daruje družina Kozina iz Bojuna 2.500 lir za PD Prešeren, 2.500 lir za SD Breg in 2.500 lir za TTPZ.

V počastitev spomina pok. Antona Krizmarčiča darujejo Pierina Peter z družino 2.000 lir in Etnal in Saska Hrovatin 2.000 lir za TTPZ.

V počastitev spomina pok. dr. J. St. Pertota (10.3.1952) daruje hčerka 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin pok. Gizele Blažina darujejo sinovi Pepi, Miro in Angel 25.000 lir za Amaterski oder Prosek - Kontovel.

Ob obletnici smrti Franca, Alojzije in Francke Kralj in v spomin padlih bratov Milana in Maksa Leban daruje Jože Leriš iz Nabrežine 5.000 lir za Dijaško matico. Miroslav Čok (Lonier 287) daruje 3.000 lir za proslavo 50. obletnice osvoboditve v Lonjeru.

Ob 30. obletnici osvoboditve daruje pusti odbor iz Trebč 10.000 lir za maso zadušnico za padle v NOB in v koncentracijskih taboriščih, 25.000 lir za pevski zbor Primorac, 30.000 lir za SD Primorac in 25.000 lir za pomenovane šole v Trebčah.

Nameste cvetja na grob Andreja Zavarja darujeta Zofka in Anton Kalc 2.000 lir za SD Zarja.

Ob 13. obletnici smrti Zdenka Colie darujejo žena in hčerki 5.000 lir za PD Ivan Cankar in ne za PD Ivan Grbec, kot je bilo včeraj pomotoma objavljeno.

Deželni odbor za turizem Romano se je te dni sestel z novim predsednikom delniške družbe »Funi-View Monte Lussari«, ki vzdržuje žičnico na Višarjah. Družba ima namen okreviti svojo dejavnost v okolici Trbiža in se v ta namen zavezuje za sodelovanje z deželnimi odborštvom za turizem, z občinsko upravo v Trbižu in s krajevnim turističnim in letoviškim ustanovom.

Mali oglasi

AUTOSALONE TRIESTE - CARI VIRGILIO - 126 73, 127 74, 128 70, 129 74, 130 66, 134 coupé 5 m 68, 850 coupé 70, A 112 74, Citroen 1000 75, Fulvia coupé 67, 123 68, Opel 1600 tam. 70 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonna 7.

CITROEN - mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

Manufakturata trgovina Stojan Udovc - Trg Ponterosso 5 išče vajenca.

OBRAVLJENE zlate predmete vseh vrst odkupujemo po najugodnejši kotaciji. Za gram računamo do 3.000 lir, v odvisnosti od vrste. DARWIL, Trst, Trg sv. Antona 4, prvo nadstropje.

TRGOVINA POHISTVA nujno išče knjigovodjo ali geometra (tudi žensko) s emilom za prodajo pohištva. Tel. 72-57-57.

ISČEMO STANOVANJA, hišice, zadrživa zemljišča za prodajo našim plačljivim klientom. Tel. 31-192. MIZARJI! Išcem mizarja, po možnosti mladega. Telefon 72-57-57.

ZAHVALA

Kmečka zveza se zahvaljuje vsem Padričarjem, ki so ob zaključku vprašanja najemne pogodbe z Gf klubom zbrali prostovoljne prispevke za našo strokovno organizacijo. Posebna zahvala Oskariju Grgiču, Milanu Grgiču in Josipu Zagarju za nesebično prizadevanje in pomoč ob vseh zadevah.

Tajništvo Kmečke zveze

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

Svetovalec PSI Marko Waltritsch zahteval dvojezično poslovanje v pokrajinskem svetu

Zahleval je tudi dvojezične smerokaze za vse kraje, pokrajinsko konzulto o slovenskih vprašanjih, slovenski šolski okoliš - Jarc (KPI) je zahteval globalno zaščito za slovensko manjšino - Ferletič: «SDZ je ohranila demokratično podobo pokrajine»

Po skoro pet ur trajajoči debati se je v petek zvečer zaključila razprava o pokrajinskem proračunu. Svetovalci se bodo ponovno sestali v torek zvečer in izid glasovanja je že napredno bližje. Za proračun bo glasovalo trinajst svetovalcev KD, PSDI in SDZ, proti pa bodo svetovalci opozicijskih strank.

V petkovi proračunski debati je bilo večje govora o vprašanih slovenskih manjšin. Najprej sta se tega vprašanja dotaknili svetovalca Lugnani (PLI) in Cian (KD), ki sta dejala, da je priznanje pravic stvar demokracije. Obširneje je o tem govoril svetovalec Marko Waltritsch (PSI), ki je prikazal razvoj akcij za priznanje rabe slovensčine v javnih upravah na Trzaskem. Waltritsch je uvodoma dejal, da se je v zadnjih petnajstih letih, predvsem po zaslugi demokratičnih sil in ob postopnem razumevanju položaja s strani strank ustavnega loka, pričelo nekaj spreminjati na bolje v odnosih med Slovenci in Italijani. Ljudarji je treba, da se je spremeni, ozračje, čeprav obstajajo še vedno zakrknjenosti nacionalisti, ki si želijo, da bi stvari ostale take kot v času fašizma.

Svetovalec PSI se je nato spomnil enotnega nastopa slovenskih zastopnikov, ki so 3. decembra 1970 podpisali peticoj traktatnem predsedniku vlade Colombu. V duhu tiste peticije je bila kasneje obširna debata v pokrajinskem svetu, ki je podprla zahteve slovenske manjšine. Svetovalci PSI so v tem duhu predlagali uvedbo dvojezične toponomastike na pokrajinskih cestah. Prišlo je do razprave v ožjem pokrajinskem odboru v času, ko je bil v njem še demokratični zastopnik. Demokratijski niso temu nasprotovali, zahtevali pa so omejitve. Dvojezične tabele naj bi bile za Sovodnje, Doberdob in Števerjan ter manjše vasi, ne pa za Gorico. Za smerokaze proti Gorici, Trzici ali Zagorju in Krmini ne bi veljala dvojezičnost. Waltritsch je povedal, da se je takrat v odboru temu omejevalnemu poimovanju uprli, nadaljevali debato pa ni bilo, ker je PSI prešla v opozicijo. Sedaj pa je pokrajinska uprava postavila po naših vseh dvojezične smerokaze, vendarle s prejšnjo, od demokratičnov, vsiljene omejitve. Da je šlo za vsiljevanje nam dokazuje tudi članek v uradnem glasilu goriške SDZ «Naša pot», kjer so bili demokratijski odborniki ostro napadeni. Zakaj je torej SDZ sprejela le polovično rešitev dvojezičnosti na pokrajinskih cestah? V imenu skupine PSI je Waltritsch še enkrat zahteval postavitev dvojezičnih smerokazov za vse kraje na Goriškem.

Socialistični predstavnik je tudi prikazal uspešen enotni nastop staršev na šolskih volitvah za slovenske šole in poudaril zahtevo vseh komponent slovenske šole, staršev, profesorjev, dijakov, ki zahtevajo ustanovitve slovenskega šolskega okoliša. Socialistična stranka podpira ustanovitve enotnega deželnega slovenskega šolskega okoliša in stališče goriških socialistov je osvojila tudi delna šolska komisija PSI. Konkretno je Waltritsch predlagal, da bi pokrajinski odbor vendarle odgovoril na interpelacijo o šolskih okoliših, ki sta jo s kolegom Semolom vložila že pred meseci (ter kritiziral molk pokrajinskega odbora) in predlagal, da se pokrajinski svet izreče za ustanovitve dveh okolišev za italijanske šole, enega v Gorici, drugega v Trzici in da se slovenske šole vključijo v deželni slovenski šolski okoliš.

Poudarjajoč ustanovitve občinske konzulte za slovenska vprašanja v Gorici, ki jo je pred petimi leti zahtevala socialistična stranka, je svetovalec PSI predlagal ustanovitve podobne konzulte na pokrajinski ravni. Istočasno je kritiziral zavlačevalno stališče KD, ki noče sklicati goriških konzult in tudi, ker je demokratijska zastopnica v njej dala ostavko. Zaradi tega konzulte ne morejo sklicati.

Kot zdajdo točko svojega govora je Waltritsch postavil vprašanje dvojezičnosti v pokrajinskem svetu. V Trstu je sedaj o tem precej govora v deželnem, pokrajinskem in občinskem svetu. Vzporedno s tem in tudi z omenjeno spremembo ozračja je Waltritsch dejal, da je treba spremeniti pravilnik tako, da bo moč govoriti tudi v slovensčini. Čeni so za to dozorili. Pri tem je omenil socialistični zakon o globalni zaščiti, ki so ga predložili poslanci Fortunata, Bertoldi in drugi ter citiral neke odlomke iz tega osnutka, kjer je predvidena prosta raba slovenskega jezika v vseh izvoljenih upravnih telesih. Raba slovenskega jezika v javnosti je stvar demokracije in spoštovanja elementarnih pravic državljanov ne glede na njihovo številčno moč, je dejal Waltritsch v polemiki s fašističnim svetovalcem, ki je tej zahtevi oporekal.

O slovenskih vprašanjih je zavrnil tudi svetovalec Jože Jarc (KPI). Dejal je, da se preveč le govorilo o slovenskih vprašanjih, praktičnih rešitev pa ni. Ni še rešitve o kulturnih domovih in ko se je slovenska manjšina v Gorici pričela pripravljati na gradnjo svojega Kulturnega doma, so na goriški občini celih pet let, za najrazličnejši izgovori, zavlačevali izdajo gradbenega dovoljenja. Takih težav ni bilo za druge gradnje v mestu. Ozračje je zares spremenilo, je dejal Jarc, danes nihče nimva več poguma tersti Slovence. Pri tem je dejal, da je borba za manjšinske pravice bor

ba za demokracijo in da najdemo Slovenci v naših prizadevanjih široko podporo v demokratičnih italijanskih množicah. Jarc je omenil razna vprašanja, ki tarejo slovensko manjšino. Dejal je, da so bili komunisti že pred leti proti goriškemu regulacijskemu načrtu in proti lokaciji za industrijsko cono, ker so že takrat predvidevali škodo, ki jo bo ta prinesel slovenskim kmetom v Štandrežu. Obsodil je SDZ, da se zadovoljuje z drobtinicami in da včasih zagovarja reakcionarne težnje ter oporeka demokratičnim zakonom, kot so stanovanski zakon št. 865, za katerega pa je treba najti včasih drugačno pojmovanje, ko gre za razlašanje majhnih kmetov ne pa veleposelitvov.

Komunistični svetovalec je izrekel svoje nasprotovanje tudi najnovšeemu zakonskemu osnutku o kraških rezervatih in dejal, da se mora kraško prebivalstvo samo izreči o tem vprašanju. Tudi on se je odločno zavzel za prosto rabo slovenskega jezika v pokrajinskem svetu. Komunisti se bodo za to vprašanje vedno borili, je zaključil svoj govor Jaze Jarc.

Precej polemično do socialistov in komunistov pa je bilo stališče zastopnice SDZ v pokrajinskem svetu Marije Ferletičeve. Dejala je, da razne tako imenovane progresivne stranke preveč napadajo SDZ (pri tem ji je precej oporekal komunist Marizza). SDZ je s svojo prisotnostjo v odboru hotela ohraniti demokratično podobo pokrajine, ko se je povezala lani s KD in PSDI. Obžalovala je tudi, da politične stranke večkrat pozabljajo povabiti SDZ na razne sestanke. V polemiki z Jarcem, ki je kritiziral goriško občino zaradi zavlačevanja izdaje gradbenega dovoljenja za Kulturni dom, je dala čudn primerjavo z doberdobsko občino, češ da ni ta hotela dati dovoljenja katoliškemu društvu za gradnjo tovarnišnice (postavljati na isto raven važnost Kulturnega doma v Gorici s tovarnišnice v Doberdobi je morda zares preveč tvegano, op. ur.). Ko je govorila o šolskih problemih je spet napadla občino Doberdob, češ da si ne nikdar zanimala za prevoz dijakov iz Doberdoba v Gorico in da bo ona temu pomagala.

Ferletičeva, ki je ob tej priliki zapustila odborniško mesto in prišla med svetovalce, je tudi v polemiki z Waltritschem dejala, da ni brala članka v listu «Naša pot», ki kritizira demokratijske občinske odbornike in dejala, da je morda levici žal, da se nekatere stvari postopoma rešujejo. Med vsem njenim govorom je prišlo do medikcev s strani socialističnih in komunističnih svetovalcev.

V začetku se je komunist Poletto omenil še enkrat težak položaj v tovarni LACEGO, predsednik dr. Chientaroli pa je dejal, da bo jutri na deželi v Trstu sestanek z deželnim predsednikom in da je morda na vidiku ugodna rešitev. Poletto

(KPI) se je spomnil tudi umrlega bivšega ravnatelja goriške državne knjižnice dr. Manzinija. V proračunski debati je dr. Cian (KD) govoril o zgodovinskem kompromisu in o odnosih med demokratičnimi, komunisti in socialisti. Govoril je tudi o vprašanju meje in je zahteval dokončno ureditev italijansko-južnoslovenske meje. Marizza (KPI) je govoril o kmetijskih vprašanjih in tistih ekoloških značajih. Cosani (KD) pa je nanizal vrsto zanimivih podatkov o delovanju trziškega industrijskega konzorcija. Marega (KPI) pa je govorila o problemih delavske zaposlitve.

Praznik 8. marca v soboto v Štandrežu

V domači gostilni bodo štandreske žene prihodnjo soboto zvečer praznovali 8. marec. Imele bodo skupno večerjo. Kdor se želi udeležiti tega večera naj se javi v štandreskem marketu ali na sedežu prosvetnega društva «O. Županci».

POROČILO ODBORNIKA COCIANNIJA ŽUPANOM

Vojaške oblasti omejile služnosti na dve tretjini prizadetega ozemlja

Ukrep zadeva vse občine na Goriškem, kjer je bilo podvrženo vojaškim služnostim veliko ozemlja

Goriški župani so se včeraj zjuzali polnoštevno odzvali vabilu deželnega odbornika Gina Cociannija, ki jih je povabil v dvorano pokrajinskega sveta, da bi jim obrazložil najnovejšo vest v zvezi z vojaškimi služnostmi. Najprej je spregovoril predsednik pokrajine dr. Chientaroli, ki je poudaril težko breme, ki ga mora plačevati naše prebivalstvo, zaradi leve razširjenosti vojaških služnosti in dejal, da si je pokrajina več let prizadevala na pristojnih mestih, da bi se služnosti omejile. Omenil je s tem v zvezi tudi prizadevanja dežele ter parlamentarcev vseh strank, ki so tudi predlagali v parlamentu v letu 1972 zakonske osnutke, da bi se služnosti omejile.

Deželni odbornik Cocianni si že več časa prizadeva, da bi se stvar rešila. Od prvih boječih poskusov prejšnjih deželnih vlad se je v zadnjem času prešlo na ostrejšo preverjanje z vojaškimi oblastmi. Že lani meseca maja so vojaške oblasti pustile in na Goriškem znižale za 800 ha dotlej vojaškim služnostim podvržene površine. Dotlej je bilo namreč vojaškim služnostim na Goriškem podvrženih 8.433 ha.

GORIŠKI DNEVNIK

NA SHODU V DVORANI UGG

Zastopniki sindikalne federacije prikazali javnosti resni položaj v goriških tovarnah

Kriza je na Goriškem precej huda

V dvorani UGG so se v petek zvečer srečali zastopniki enotne sindikalne federacije z zastopniki strank in oblastvenih organov. Prisotni so bili zastopniki KPI, PSI, KD in PSDI ter deželni svetovalci in parlamentarci iz naše pokrajine. Srečanja so se udeležili tudi številni zastopniki tovarniških svetov vse Goriške ter delavke in delavci tovarn LACEGO iz Sovodnje in Gorice. Zastopniki strank so v debati, ki je sledila uvodnim poročilom, tudi povedali, katere ukrepe so sprejeli, da bi se v posameznih primerih kriza ublažila.

Uvodno poročilo je imel tajnik delavske zbornice Elio Zuliani. Prikazal je položaj na Goriškem, ki ga je tesno povezal s tem, kar se dogaja v vslednjem merilu, kjer je število brezposelnih preseglo milijon ljudi. Obsodil je ravnanje bančnih in gospodarskih oblasti, ki so s pristiskom na banke prisilile številna podjetja, da zmanjšujejo delo v svojih obratih.

Sindikalist Colautti pa je podrobneje analiziral položaj v Posočju. Omenil je številna podjetja, kjer so se delavci znašli na cesti, med temi predvsem LACEGO, podgorški FIOTCO, Adani, Safica v Grazežu, Nestlé v Trzici. Sindikati in politične

stranke ter oblastveni organi, je dečal Colautti, morajo zahtevati, da se v tem trenutku vsa razpoložljiva sredstva vložijo v gospodarstvo, da se to reši iz krize.

V drugih posegih je bila zlasti važna podpora, ki so jo govorniki obljubili delavkam in delavcem tovarne LACEGO.

Iz sindikalne kronike velja omeniti še protest, ki ga je izdal sindikat uslužbencev krajevnih uprav FIDEL-CISL v zvezi z odločbo goriškega kvestorja, ki je prejšnji teden ukazal mestnim redarjem v Gorici, da pridejo v službo na dan stavke uslužbencev krajevnih uprav. Kvestor je namreč zahteval, da vršijo mestni redarji službo v mestu, medtem ko so se za to službo že obvezali karabinjerji. Sindikat je zagrozil tudi s tožbami, če se bo ugotovilo, da so bili kršeni obstoječi zakoni.

Levin Rosi tajnik mladih socialdemokratov

Na zadnji seji mladinske federacije socialdemokratske stranke so izvolili novega tajnika, ki je univ. študent Levina Rosi. Kot predstav

nika goriške mladinske federacije v deželni odboru mladih socialdemokratov sta bila izvoljena E. Candussi in V. Esposito.

V tiskovnem sporočilu, ki so ga izdali, je rečeno, da bo novi odbor mladih socialdemokratov nadaljeval po poti, ki jo je pred kratkim ubral, in sicer stremeti za ideali socialne pravice ter nasprotovati vsakemu zastarelemu mišljenju.

V torek sestanek članov PSI

Rezultate vsedržavne organizacijske konference PSI, ki je bila pred nedavnim v Francan, bodo poskoči delegati na tej konferenci Del Ben, Nanut in Dellago obrazložili članom socialistične stranke na sežu v Gorici, Ul. 9. avgusta 2, v torek ob 20.30. Na skupščino so vabljeni člani PSI sekcij goriškega okoliša.

Danes dežurne bencinske črpalke

Danes so na Goriškem odprte naslednje bencinske črpalke:

- Občina Gorica: Esso, Ulica Brass; Fina, Korzo Italija; Shell, Ulica Manzano; Total, Trg Municipio; Agip, Ulica Aquileia.
- Občina Gradisce: Esso, Trg Unità.
- Občina Zagorje: Agip, Zdravščina.
- Občina Grazež: Total, Riva Slap; Agip, Ulica Squero.
- Občina Trzic: Total, Drevored S. Marco; Shell, Ulica 4. novembra; Agip, Ulica Valentini.
- Občina Krmin: Esso, Drevored Venezia Giulia.
- Občina Poljan-Sredipolje: BP, Ulica Terza Armata.
- Občina Romans ob Soči: BP, Trg Padlin.
- Občina Fara ob Soči: Chevron, Ulica Gorizia.
- Občina Koprimno: Total, Ulica Verdi.
- Občina Mariano: Gulf, Ulica Manzoni.
- Občina Skocjan ob Soči: Esso, Trg Svobode.
- Občina Štarančan: Chevron, glavni trg.

Gledališka predstava v krminskem gledališču

V priredbi kulturnega kroga «A. Siligo» ter v sodelovanju Ustanove za kulturne manifestacije in občinske uprave bo v torek, 4. marca, ob 21. uri v krminskem gledališču nastopila gledališka skupina «Teatro Aperto» iz La Spezie z delom «Le farse di Dario Fos».

To je druga gledališka predstava abanaskeske sezone. Prejšnjo nedeljo so namreč uprizarili delo Eduarda De Filippa «Il figlio di Pulcinella», ki je doživelo velik uspeh med krminskim občinstvom.

SPET PREPRI V DEMOKRISTJANSKI STRANKI

Odv. Alealdo Ginaldi in Angelo Bot izstopila iz pokrajinskega vodstva KD

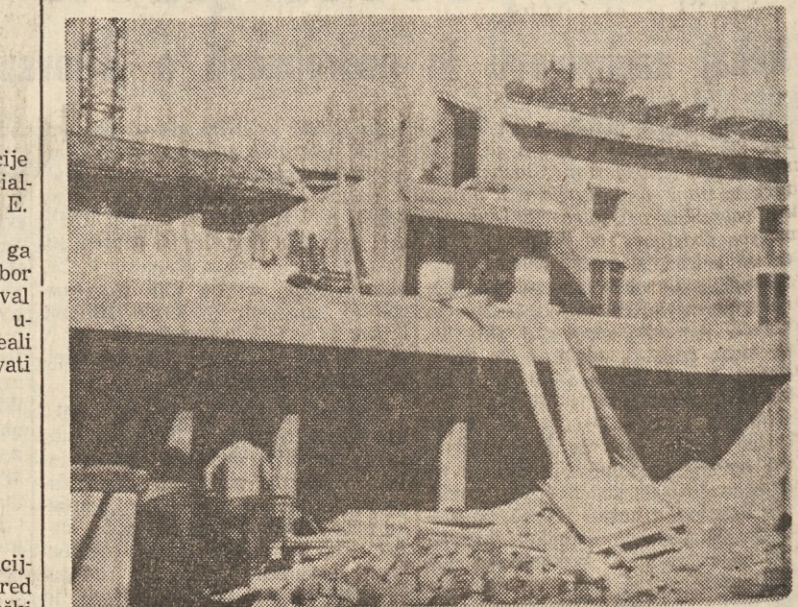
Spor je nastal med razpravo o resoluciji mladih demokratistov proti Fanfaniju - Danes zjutraj izredna seja vodstva KD

Spet odstop v pokrajinskem odboru demokratistanske stranke. Tokrat je dokončno in brezkompromisno zapustil mesto pokrajinskega podtajnika stranke ter mesti v izvršnem in širšem pokrajinskem odboru KD odv. Alealdo Ginaldi, deželni svetovalec. Do te njegove ostre odločitve je prišlo po večernem prekanjanju na seji pokrajinskega odbora KD v petek zvečer.

Sejo je sklical že prejšnji teden pokrajinski tajnik Leardi. Na dnevnem redu je bila razprava o tajniškem poročilu, o katerem smo poročali prejšnje dni. Medtem pa se je v KD pripetilo nekaj, kar ni nihče pričakoval. V znak protesta proti razpustu vsedržavnega odbora mladinskega gibanja KD s strani tajnika Fanfanija so goriški demokratistanski mladinci v četrtek zvečer zasedli pokrajinski sedež KD v Ulici Angiolina. Za petkovo sejo pokrajinskega odbora stranke so pripravili resolucijo, kjer se ostro obsoja Fanfanijevo početje. To resolucijo so mladinski zastopniki v odboru KD predložili in zahtevali glasovanje. Skoro vsi člani odbora KD so s tem soglašali, hoteli so je omiti nekatere ostre izraze v resoluciji. Le podtajnik odv. Ginaldi se je temu protivil, češ da ni bila resolucija na dnevnem redu seje in da se ne sme o njej razpravljati.

Taj formalistični zahtevi so se u pri drugi člani odbora, posebno se bazista Bot in Reverdito ter predstavnik forze nuove Cian. Bot in Reverdito sta ostro ožigosala Ginaldija, češ da izvaja diktatorstvo v stranki. Ta posega dokazuje, da se doslej enotna struja bazizista razbija. Cian pa je predlagal namesto glasovanja o resoluciji mladincev izjavo tajništva. To je bilo v začetku tudi sprejeto, člani tajništva so se umaknili, da bi pripravili svojo izjavo. Ko se je seja nadaljevala je taj

nik Leardi prebral izjavo tajništva, mladinci pa niso bili z njeno vsebino zadovoljni, ker je bilo v njej premalo odločnosti proti Fanfanijevemu početju. Mladinci so ponovno zahtevali glasovanje o svoji resoluciji. Tedaj pa je odv. Ginaldi vstal in zagrozil: Sprejeti morate izjavo tajništva! V drugem primeru pomni to nezaupnico tajništva! Proti tem besedam je vzkrižil Bot, ožigosal Ginaldijevo početje kot izsiljevanje in dejal, da podaja ostavko iz vodstva KD. Za njim je tudi odv. Ginaldi dejal, da dokončno zapušča svoje podtajniško mesto in vse druge funkcije v pokrajinskem odboru

Posnetek z dvorišča Prosvetnega doma

Pomemben mejnik v gradnji dosežen v petek popoldne: delavci so na gradbišču postavili še zadnje strešne in postavili latorjeve veje iz živiljanje in tudi za rekreacijo. Ob tej priliki naj povemo, da sta domači društvi «Oton Županci» in «Juventina» priredila v pustnem času pustno rajanje, katerega izkupiček naj bi šel v sklad za gradnjo domačega kulturno - športnega prostora. Ob isti priliki so prizadevni in iznajdljivi domačini priredili tudi tekmovalno prodajo oštevilčenih «opek», ki se je prav dobro obnesla. Izrebranih je bilo deset nagrad. Tožljivo priznanje pa je bilo soglasno nakazano družini Romane Cargnala iz Štandreža, ki je zbrala največ «opek» ter s tem tudi veliko prispevala k uspehu pobude.

Odbor za gradnjo doma «Andrej Budal» se društva iskreno zahvaljuje. Zahvaljuje se tudi ostalim, ki so ta teden poslali svoj prispevek. Slišali smo dalje, da se v Štandrežu marljivo pripravljajo za primerno proslavitev likofa. V ta namen bodo povabili v prosvetne prostore široko predstavništvo našega javnega življenja in družbeno - političnih predstavnikov iz novogoriške občine. Ti slednji, ob nedavnem srečanju v Novi Gorici, so izkazali veliko občutljivost za naše probleme ter pristopili tudi k skupni akciji za zbiranje sredstev za dograditev tega pomembnega objekta, ki bo nudil štandrežu narodno zavetišče in nov zalet v kulturno - prosvetnem in športnem udejstvovanju.

Ta teden je odbo: prejel sledeče prispevke: Dano Tomšič, v spomin pok. očeta Franca, 10.000; Danilo

Razstave

V galeriji Il Torchio v Ul. Mameli razstavlja od 15. marca svoja dela slikar Deziderij Švara iz Trsta.

Makuc 20.000; N. N. 3.000; Niko Leštan 10.000; Marko Waltritsch, ob 13. obletnici smrti očeta Hinkota, 10.000; Ciril Lestan 5.000; Mira Lesttan 1.500; družina Robert Gulin 10.000; PD «Oton Županci» in SD «Juventina», izkupiček plesa 345.600; družina Culot, Ul. del Carso, 10.000.

● V okviru 17. tedna italijanskih muzejev si bo občinstvo od danes do konca tedna lahko brezplačno ogledalo muzeja v palači Attems ter na goriškem Gradu.

PD «NAŠ PRAPOR»

Pevma — Oslavje — štmaver bo priredilo v torek, 4. marca, ob 20. uri v zgornjih prostorih gostilne «P. Tildi» na Oslavju predavanje, na katerem bo prof. Božidar Mrevlje iz Nove Gorice govoril o

VZGOJNII NALOGAH DRUŽINE V OTROŠKI MLAJŠI DOBI

Razna obvestila

ANPI obvešča, da so ponovno odprli rok za priznanje partizanske dobe. Tisti, ki niso še izpolnili ustrezne pole za priznanje, naj to storijo čimprej. Vsa ustrezna navodila bodo dajali predstavniki sekcij ANPI na Goriškem. Tudi glede odlikovanj za zasluge borcev ali garbaldincev bodo tisti, ki jih stvar zanima, dobili vsa navodila na sedežih borčevske organizacije.

Izleti

SPD bo priredilo letošnji prvi družinski spomladanski izlet na veliko-nočni ponedeljek v Benčko Slove-nijo. V tamkajšnji gostilni bodo večerja, srečolov in družabne igre. Izlet v Benčko Slove-nijo spada v okvir praznovanj ob 30-letnici obnove društva. Vpisovanje sprejemajo na sedežu društva, Ul. Malta 2, tel. 24.95.

Kino

Gorica
VERDI 15.00-22.00 «La sbandata», D. Modugno in E. Giorgi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CORSO 15.15-22.00 «Gruppo di famiglia in un interno», S. Mangano in Burt Lancaster. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
MODERNISSIMO 14.45-22.00 «Noi, bastia più pregare», Barvni film.
VITTORIA 15.00-22.00 «Il merlo maschio», L. Antonelli in L. Buzzanca. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
CENTRALE 15.00-21.30 «Se l'incontro l'ammazzo», D. O'Brien in G. Mitchell. Barvni film.

Trzic
AZZURRO Zaorto.
EXCELSIOR 14.00-22.00 «Profumo di donna», A. Belli in V. Gassman. Barvni film.
PRINCIPE 14.00-22.00 «America 1929», stermatinee senza pietà», B. Hershey. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Mascevanje», italijanski barvni film ob 10.00. «Moje pesmi, moje sanje», ameriški barvni film ob 17.00 in 20.00.
SVOBODA «Mascevanje», italijanski barvni film ob 16.00. «Petrica in akciji», ameriški barvni film ob 18. in 20. uri.
DESKLE «Crni dnevi za strelca», italijanski barvni film ob 17.00 in 19.30.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna Villa San Giusto, Korzo Italija 244, tel. 83.538.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
V Trzici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna San Nicolò, Ul. I. maja, tel. 73.323.

DEZURNI ZDRAVNIKI
V Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Ellena. Tel. 83-151. V Krmini in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. Pella, v Trzici in Štarančanu pa dr. Brighi.

KMEČKA BANKA
USTANOVljena LETA 1909
GORICA Ul. Morelli 14
Tel. 2206 2207
VSE BANČNE USLUGE
MENJALNICA

PRIZNANO MEDNARODNO
AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA
GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Po koncertu ljubljanskega ansambla «Slavko Osterc» v Kulturnem domu

Dne 25. prejšnjega meseca je v okviru rednih koncertov Glasbene matice nastopil v Kulturnem domu ansambel «Slavko Osterc» iz Ljubljane pod vodstvom Iva Petriča. Na sporedu so bila dela iz začetkov tega stoletja do naših dni: Uvertura op. 34 Sergeja Prokofjeva, Musica slava Josipa Slavenskega, L'heure du berger Jeana Francaiza, Nonet Fritz Geisslerja, Signali Primorja Ramova in Vojskin čas Pavla Merkuja. Z zadnjima dvema deloma je program posegel v sedanji trenutek ustvarjalnih prizadevanj pri Slovencih.

Poslušalce je najbolj presenetila skladba Signali za klavir in komorni ansambel s solistom Actjem Bertonecem; delo Primoža Ramova, ki ruši tradicionalne osnove izraznih sredstev, išče in skuša ujeti poti novim umetniškim nazorom in stvaritvam, ki jih označujemo kot avantgardno stremljenje. Ramovš je pri nas med vodilnimi in je z nekaj deli potrdil umetniško uvrstitev svojih ustvarjalnih hotenj. Vendar ne naletimo vselej na enakovredna dela, ki bi nas mogla do celosa osvojiti in «prepričati». V Signali je nekaj zvonkovo zanimivo obdelanih mest, ob katerih se zganemo, vendar nas delo v celoti ne zajame in pušča ob strani hladne, kljub temu da je zlasti Act Bertonecelj — poleg ansambla — skušal ob izvrstni igri vložiti v delo svojo muzikalno potenco.

Pavle Merku je v zadnjem času zelo ploden. Niti mesec dni še ni za nami, ko smo slišali že drugo njegovo novo skladbo. Ubira svojstvena pota in prinaša neko ljudsko, elementarno svežino, ki jo za slastno tudi v Vojskinem času. Naglasiti moram najzorno oblikovanje aklitike Sabire Hajdovčeve, ki je s svojo umetniško osebnostjo skladbi vtisnila adekvatno interpretacijo in delo živo približala poslušalcem. Ansambel je lepo izvedel Uverturo Prokofjeva, L'heure du berger Jeana Francaiza s pianistom Actjem Bertonecem in Musica slava Josipa Slavenskega s solistom, violinistom Kostadinom Kirkoomom.

Program je bil sicer za večino rednih koncertnih poslušalcev nenačuden in morda tudi prezaheten, vendar za približevanje k sodobnejši ustvarjalnosti in za spoznavanje domače glasbene produkcije na mestu.

Ivan Silič

Pogled na del hodnika galerije «Božidar Jaka» v Kostanjevici na Krki

ŽE TRADICIONALNE LIKOVNE PRIREDITVE NA DOLENJSKEM

Forma viva, slikarska kolonija in grafični bienale pionirjev

Forma viva od svojih začetkov - Iz leta v leto vedno višja kakovost - Dolenjska kolonija je privabila veljavne krajinarje - Grafični bienale ima vsedržavni značaj in tudi pomen - Likovne publikacije nekoliko v zamudi

Iz številnih likovnih prireditev na Dolenjskem, v Spodnjem Posavju in Beli krajini bi rad tokrat posebej opozoril na tri, ki se ponavljajo in so se utrdile v zavesti domačega in tujega likovnega prostora: Forma viva, Dolenjska slikarska kolonija in Grafični bienale jugoslovanskih pionirjev.

FORMA VIVA je z novim letom krenila v štirinajsto leto svojega obstoja. Medtem je dosegla velik razvojni korak, saj je v prostorski in kvalitativni smislu, svoji prvotni razstavi iz leta 1961 v Kostanjevici in Portoržu je razširila še na Ravne, kjer skrbi za likovno opremo kraja in metalu, in na Maribor, kjer prav tako opremlja mesto v bontonskih izvedbah likovnih zamisli domačin in tujih umetnikov. Tako imamo danes »opravka« s štirimi prostori, s štirimi materiali in z dvema vizijama: Kostanjevica (les) in Portorž (kamen) sta simpozija, ki se razraščata v dve monumentalni galeriji. Ravne in Maribor pa pojmujejo svojo nalogo predvsem funkcionalno: skulpturo postaviti v prostor kot likovno izpoved in kot dekoracijo naselja.

Vse te zamisli izhajajo iz enega jedra, zakaj FORMA VIVA ima skupni odbor in skupni umetniški svet. Lani je prireditev bila spet v Kostanjevici, kjer je doslej nastalo že na desetletje skulptur. Simpozija se je udeležilo že 68 kiparjev iz 19 držav in vseh

v svojem projektu sledil vabljivosti in vzgibom ljudske materialne kulture oziroma arhitekture, saj je njegov projekt zrastle iz enega najpogostejših motivov v slovenski likovni umetnosti — iz kozoča.

Njegova realizacija je bila sicer mnogo elementarnejša od sklepi slovesnosti FORME VIVE in ji nadaljnja obdelava ni povsem koristila. Kljub temu pa je iz projekta razvidna avtorjeva potenca in ustvarjalna ihta, ki ga je tako prevzela.

DUSAN TRŠAR je podal rešitev, ki jo poznamo tudi iz njegovih luminoplastik. Srečanje dveh obrazov, dveh figur, dveh svetov! Čeprav je skulptura zelo zelo velika (več kvadratnih metrov) je avtorju uspelo zadržati nadih ličike, ki je za Dušana Tršarja tako značilna. In ta lirika je postavljena na cvetoč travnik, pod Gorjance, v bukoliko pokrajino, iz katere jo lušči dvoje intenzivnosti barv (modre in rdeče), s čimer je Tršar vnesel nov element v kostanjevski Formo vivo, element polikromacije, element, ki je bil nekoli stalni spremljalec podob v lesu. V tem pogledu mu je sledila Holandska Berry Holslay, ki je tudi uporabljala barve na svojih objektih.

MIROSLAV SUTEJ je ustvaril film o Formi vivi. Leseno projekcijo, ki jo je lociral povsem svojevrstno ob potok, čez potok in v potok sam. Kakor nas je Tršarjeva in Holslayova polikromacija začudila, tako nas je Sutej, ki je sicer pristal takšni rešitvi, presenetil, saj je njegov objekt ostal v povsem naravni barvi. Stroge kocke, ki se na koncu razpadejo, kakor bi se hotele raziti! Izjemna zamisel, enega najpomembnejših jugoslovanskih likovnikov.

Ostali ustvarjalci niso presegli domačin in so njihovi objekti ostali v povsem poprečnih mejah, klenjski kipar Luis Mwaniki je ostal celo podvopen prečen tako v likovnem kot v estetskem smislu.

Ob vseh teh pa je v bližini prostranega samostana nastal Matja Gubec, ki mu je avtor kasneje pridružil še troje bareliefov: Simboli, Vdor in grad in Bitka na Krškem polju. Delo je nastalo v počastitev 400-letnice Gubčevega pulta in mimo Forme vive, v kateri je Tone Kralj že delal.

Dolenjska slikarska kolonija

Kakor je sprva kazalo, da bo ta prireditev prejel socialna kot kulturna (ideja pa je bila vsakega koraka vabljiva), se je dokaj hitro udomačila in dokazala svojo vitalnost, saj je bila lani že tretja po vrsti. Prvim udeležencem, bili so to Peter Adamič, Leon Koprce, Miroslav Kugler, Aladin Lanc, Kamilo Legat, Ljubo Ravnikar, Rajko Slapnik, Tone Mazin in Jaka Torkar, so sledili v drugi koloniji še Leopold Hočvar, Albin Lugačič, Tomaž Perko, Branko Suh in Rudi Spanzel, ki sta se jim pridružila, v čemer ne vidim pravega razloga, še Elizabeta Binczak - Handerek in Otar Sulava in v tretji na novo Stefan Simonič, Ivan Seljak - Čopić, Tomaž Perko, Nikolaj Omerza, Miha Maleš, Albin Lugačič, Miran Hočvar in od tujcev Poljakinja Merija Helena Grychowska.

Prva kolonija je imela za nalogo upodobiti, zapisati milne v gor-

IZŠLA JE GRADIŠNIKOVA SLOVENŠČINA ZA VSAKOGAR

Če so nekoč prizadevanja jezikoslovcu ostajala v šasopisih ali pa odhajala v eter, smo danes nedvomno napravili že velik korak naprej. Tozadnja dela o slovenskem jeziku izhajajo v knjigah, ki smo jih zadnja leta dobili že nekaj. Mednje se uvršča tudi najnovejša knjiga Janeza Gradišnika, ki po stroki sicer ni jezikoslovec, se pa kot praktik, zlasti prevajalec iz raznih jezikov, ukvarja s problemi sodobnega slovenskega jezika in bori za lepšo slovenščino. Pred leti je v Tedenski tribuni vsak teden objavil svoje bolj ali manj praktične sestavke o slovenskem jeziku, zdaj pa je te sestavke združil v knjigi, ki mu jo je pod naslovom SLOVENŠČINA ZA VSAKOGAR izdala Cankarjeva založba.

Avtor je sicer, kot pravi sam v uvodni besedi, te svoje v časopisu objavljene sestavke predelal, dopolnil, skrajšal, združil. Osnovo pa vendarle predstavljajo nekdanji članki, objavljeni v časopisu. V knjigi jim je dodal štiri sestavke, objavljene v Radiu. Tako je nastala knjiga, v kateri Janez Gradišnik obravnava probleme slovenskega jezika in njegovega pisanja. Gradišnik je pred-

stavnik tistega gledanja, ki temelji na prepričanju, da je treba ohraniti tisto, kar ima naša materinščina samostojnega, dobrega in uporabnega in da naj se zato tudi pri nadaljnjem razvoju opiramo predvsem na domače vire. To mu narekuje stroga merila pri obravnavanju tujk in tujih prvin, ki jih naše sodobno pisanje večkrat sprejema od drugod. Skrb za povezavo s slovenskim jezikovnim izročilom mora biti pri tem odločilno vodilo. Poglavitno pa je, da moramo z domačimi izrazi najti besede za vsa tista področja,

Med leti 1880-1890 so v Brezovici v Brkinih ustanovili narodno čitalnico, ki je imela tudi svoj pevski zbor. To je bilo eno izmed prvih slovenskih kulturno-prosvetnih društev na Primorskem. Društvo je imelo tudi svoj prapor, za katerim je nekaj let izginila sleherna sled. Ob prihodu fašizma v naše kraje je bila zatrta vsa slovenska kultura in družbeno narodna dejavnost. S tem je prenehala tudi dejavnost brezovske čitalnice. Da bi Brezovčani ohranili vsaj društveni prapor, ga je domačin — danes že pokojni — Josip Mikolj ilegalno odnesel prek tedanje italijanske meje v bivšo Jugoslavijo. To je bilo 26. novembra leta 1931. V hrambo je prapor izročil organizaciji jugoslovanskih emigrantov v Trbovljah, kjer so mu zagotovili, da ga bodo Brezovčanom vrnil brž ko bodo Brkini osvobodili.

Vojna vihira in čas sta terjala svoje. Sled za praporom je izginila. Zahvaljujoč se nekaterim ustrnim izročilom se je zdaj po 44 letih prapor vendarle našel. Žal je z ob časa prapor zelo načel, vendar je ta zgodovinska kulturna dragocenost še med redkimi zapuščinami, ki spominjajo na minulo kulturno, politično in narodno zavestnost Brezovčanov.

Prapor je sedaj seveda brez droga, na katerem so bili nabiti številni zlati žebeljki, ki so jih brezovški čitalnici poklonila tedanja sorodna prosvetna društva iz raznih krajev Slovenije in Hrvaške. Prav je in želimo si, da bi ob 30-letni osvoboditve naše ožje domovine končno poskrbeli tudi za dragoceni drog prapora.

Nekateri od teh so prav zanesljivo presegli goli zapis, oplemenitili so podobo z močjo umetniške izpovedi, ji dali nadih pokrajine, ki jih je navdihnila in jim nudila sončno gostoljubje. Tako nastale stvaritve bodo prav zanesljivo dragoceno pričevanje o ljudeh in zemlji pod Gorjanci in ob reki hranilnici.

Druga kolonija je po besedah umetnostnega komisarja prireditelje Andreja Pavlova obdržala v organizacijskem smislu kontinuiteto med povabljenimi, obenem pa na široko pustila odprta vrata za priliv novih imen. Slednje se je bogato obrestovalo predvsem v tretji koloniji, ko so se med u-

Lado Smrekar

(Nadaljevanje na 6. strani)

Program založbe Partizanska knjiga

Partizanska knjiga je ena najmlajših slovenskih založb. Ustanovljena je bila 31. januarja 1968 z osnovno nalogo — kot pove že ime založbe — da popularizira partizansko knjigo. Založba je s svojim osnovnim konceptom in programom vključena v današnji umetniški, kulturni in znanstveni razvoj. Nagnjena je lepi slovenski književnosti, saj je to najboljši način, da bo obdržala svoj moralni ugled in pomagala premostiti duhovno krizo človeka v sodobnem svetu. Kot založniška hiša daje velike prednosti mladim umetnikom, tako da je marsikateri avtor doživel svoj umetniški krst ravno v Partizanski knjigi. Na kratko bi težko navedli vse pomembnosti Partizanske knjige, zato omenimo le dejstva, ki ji dajejo poseben pečat. Vsekakor ne moremo prezreti Knjižnice NOV in POS, Knjižnice OF, zbirke Rdeči atom, likovne in glasbene zbirke ter znanstvenega tiska.

Partizanska knjiga se ob poplavi kiča in nevrzgojne literature trudi, da bi predvsem mlademu rodu, ki šele oblikuje svojo osebnost in ostri duha, dala kar največ in ga pravilno usmerila v spoznavanju vseh vrst umetnosti. Naj omenimo le njene poglavite dejavnosti s tega področja: izdaja likovnih monografij priznanih slovenskih slikarjev, glasbene edicije, zbirko Matjaževa knjižnica in za najmlajše zbirko Lastovka. Bogat je tudi program znanstvenega tiska, ki ga ima založba v programu. Tu velja omeniti predvsem zbirko Pogledi in pa seveda samostojne izdaje pomembnih znanstvenih del.

Po sedmih letih delovanja je Partizanska knjiga razvila založniški program, ki temelji na naslednjih izhodiščih:

1. Vsestransko razvijanje tradicije NOB na naslednjih področjih:
 - a) organizirana skrb za zgodovino NOB (vojaško-politična zgodovina enot POV Slovenije — Knjižnica NOV in POS; politična zgodovina NOB — Knjižnica OF; zgodovinska taborišča in internirancev)
 - b) leposlovna dela s tematiko NOB
 - c) likovna dela z revolucionarno tematiko
 - d) glasbena dela z revolucionarno tematiko
 - e) posebna skrb za ohranitev tistih mladinskih literarnih, likovnih in glasbenih del NOB, ki morajo zaradi svojih umetniških kvalitet ostati trajna duhovna zakladnica mladim.
2. Partizanska knjiga podpira nastajanje vseh novih leposlovi, likovnih in glasbenih del, skrbi za vse tehničnooblikovalne, stilistične in vsebinske novosti na teh umetniških področjih, ki obravnavajo sodobnost v luči tistih vrednot, ki si jih je naša družba med revolucijo postavila za vodilo svojega razvoja in delovanja.
3. Partizanska knjiga se zavzema za sodelovanje z drugimi jugoslovanskimi založbami in pospešuje medsebojno seznanjanje jugoslovanskih literatur.
4. Založba razvija tiste dejavnosti, ki so jih doslej druge založbe zapostavljale, in tako zapolnjuje vrzeli na knjižnem trgu (npr. zbirka Polemika).
5. Na knjižtrgskem področju pospešuje razširjanje tistih slovenskih knjig vseh slovenskih založb, ki so v skladu s programskimi izhodišči založbe.
6. Razširja slovensko knjigo med tiste plasti prebivalstva, kamor druge založbe le težko prodrejo.

- Rdeči atom**
- Aleksander Gala: Partizanski zdravnik
 - Nada Kraigher: Pet temnih svetlih let
 - Nikola Nikolič: Otroci s Kozare
 - Vane Marinović: Cirkus ali koče meseca
 - Koce Solunski: Gazi niso zame-tene
 - Jure Francičević-Pločar: Vir
 - Ludvik Svoboda: Od Buzuluka do Prage
 - Viera Švenkova: Borov gozdiček
 - André Malraux: Človekova usoda
 - E. Cesar, B. Premrl: Svetovna revolucionarna poezija
 - Béla Illés: Karpatska simfonija
 - Več avtorjev: Grška proza upora
 - Angela Davis: Avtobiografija
 - Che Guevara: Spomini na kubansko revolucijo in Dnevnik iz Bolivije
 - Br. Premrl, B. Kuhar: Proza črne Afrike
 - Aleksej Tolstoj: Trnova pot
- Polemika**
- Beno Zupancić: Politični zapiski
- Poezija**
- Branko Žužek: Uporna galeja
 - Anica Černejeva: Moje poti
- Mladinska literatura**
- Lastovke**
- Tone Seliskar — Ive Subić: O mulli, ki je rešila partizane
 - Zima Vrščaj — Milan Bizovičar: Kaj je našel Sarek
- Matjaževa knjižnica**
- Sandi Sitar: Mala vojna poštevanka (ponatis)
 - Cveto Zagorski: Zimska zgodba
 - Fran Roš: Še bo kdaj pomlad
 - Branko Žužek: O lisici deklici
 - Kristina Brenkova: Dobri sovražnikov pesni
- Zunaj zbirke**
- Tomaž Kržišnik, Zloženke: Urška na trgu, Ana v vlaku, Zlata ptica, Pobarvanke: Čarobna riba, Čarobni konj, Čarobna ptica
 - Marjan Marinc: Srebrni konj in trinajst drugih
 - Pavle Zidar: Kukavičji Mihec
- (Nadaljevanje na 6. strani)

Sl. Ru.

V delu je druga knjiga «Tolminskega zbornika»

Lani je bil v Tolminu ustanovljen uredniški odbor za pripravo gradiva za izdajo druge knjige Tolminskega zbornika. Prvi Tolminski zbornik je izšel leta 1956. Uredniški odbor — tega vodi profesor Janez Dolenc — je takoj po ustanovitvi začel pisati in zbirati članke, fotografije in dokumente o Tolminu v preteklosti in sedanjosti. Zbral je že nad 35 člankov in razprav najrazličnejše in nadvse zanimive vsebine, veliko zgodovinskih fotografij, pesmi iz časa narodnoosvobodilne borbe itd. Del zbranega gradiva je že v tisku v tiskarni v Šempetru pri Gorici.

V Zborniku bodo objavljena pričevanja borcev — domačinov o bojih med NOB na Tolminskem, objavljena bosta življenjepisa prvih dveh sekretarjev KPS za Tolminsko: Franca Šavlija — Medved — iz Zatočina in Ferda Kravane — iz Skalarija iz Soče. Prav tako bodo našle v Zborniku svoje mesto partizanske ljudske pesmi s Tolminskega. Opisani bodo tudi tolminski slikarji: pokojna Ljuba Brovč in Rudi Kogej in živeči Rudi Šturm iz Kamnega. Zbornik bo predstavil tudi premalo poznane, pokojnega pisatelja Cirila Dreknjo iz Temljina. Duhovno kulturo Boškovega bo opisal znani raziskovalec duhovne kulture v Benčiji in Režiji dr. Milko Matičev.

Tolminski zbornik bo posvečen tudi 280-letnici velikega tolminskega pulta. Za vse tiste, ki se zanimajo za zgodovino kmečkih uporov, bosta pravo odkritje dva zelo zanimiva članka. Dr. Marija Verbič, ki dela v arhivu LRS, je pripravila iz do sedaj še nepoznanega in neobjavljenega gradiva, ki je bilo odkrito pred dvema letoma v arhivu v Gradcu, zanimivo razpravo o puntih na Tolminskem iz let 1513 in 1515. Takrat je v gornjem delu Soške doline vladal izredno krut in surov fevdalec grof Neuhauser.

Univerzitetni profesor dr. Bogo Grafenauer je za Zbornik napisal razpravo o pripravah za veliki tolminski punt leta 1713. Tudi ta razprava je iz do sedaj nepoznanega gradiva odkritja v Gradcu, ki obsega skupaj 5.500 strani pisanja in dokumentov.

V počastitev 800-letnice Bovca ota v Zborniku objavljena dva članka: o prvih omenbah Bovca v zgodovini je napisal članek profesor Branko Marušič, ravna-lj Goriškega muzeja, profesor unko Uršič pa bo prikazal Bovca v geografski podobi.

Nadalje bodo objavljani članki arheoloških raziskovanj na Tolminskem, o delovanju znane profitašistične organizacije TIGR med

obema vojnima, o Rokodelsko-bralnem društvu, ljudskem izročilu o Bogatinu, o Dantejevi jami, o partizanskem šolstvu, partizanski bolnici, gospodarstvu, gibanju prebivalstva in o zaposlenosti v občini.

Iz navedenega je razvidno, da bo Tolminski zbornik res izredno zanimiva in privlačna knjiga trajne vrednosti, ki ne bo smela manjkati v nobeni družini na Tolminskem. Tolminski zbornik bo obsegal okrog 350 strani večjega formata, imel bo med tekstem okrog 150 fotografij in risb. Na barvnem ovitku bo objavljen tudi nov tolminski grb. Med tekstem bo objavljen tudi nekaj reprodukcij tolminskih umetnikov v barvah. Tolminski zbornik bo izšel predvidoma okrog 9. maja za tridesetletnico osvoboditve.

A. Pagon - Ogarev

Jugoslovansko izseljensko gibanje v Združenih državah

Institut za hrvaško zgodovino pri zagrebškem vseučilišču je pred kratkim izdal zanimivo publikacijo z naslovom «Južnoslovansko izseljensko gibanje v ZDA in ustanovitve jugoslovanske države 1918». Avtor Dr. Ivan Čizmić nam v svoji zgodovinski razpravi, ki obsega 317 strani, seznanja z raznejanjem društveno dejavnostjo srbskih, hrvaških, slovenskih ter ostalih južnoslovanskih izseljenskih skupnosti v Združenih državah pred prvo svetovno vojno ter s številnimi političnimi akcijami v prid ustanovitve jugoslovanske države.

Fragmentarni deli razprave se nanašajo tudi na intenzivno politično ter informativno-propagandno dejavnost naprednih slovenskih izseljencev, prav tako pa tudi na osebne prispevek v borbi za svobodo južnoslovanskih narodov znanega slovenskega izseljenca Etbina Kristana. Izmed 20 poglavij je eno od njih posvečeno tudi tako tmenovanemu jadranskemu vprašanju s točno ugotovitvijo, da je pri jamejši predstavitvi demokratične in pravične poti za njegovo razrešitev prispevala bistvena delež predvsem Jugoslovansko republikansko združenje v ZDA, ki mu je načeloval Etbin Kristan. Številne zanimive navedbe v Čizmičevi razpravi se nanašajo tudi na Trst in Gorico ter mnoge obdajanske kraje.

f. s.

Tako je videl kmečki punt 14-letni Marjan Črnivec iz Črnuči pri Ljubljani

celin, ki so izdelali nad 100 monumentalnih skulptur. Zadnji simpozij je zbral na delo predvsem konstruktiviste, ki so se izpovedovali vsak v svojem umetniškem jeziku. Delali so: Berry Holslag iz Holandije, Kosuke Kimura in Ryoichi Tamura iz Japonske, Luis Mwaniki iz Kenije, Dušan Tršar in Tone Lapajne iz Jugoslavije.

Moramo poudariti, da so bili brez vsakega dvoma najmočnejši Jugoslovani Tone Lapajne, Dušan Tršar in Miroslav Sutej. Vsi trije so se izredno odgovorno lotili svojega poslanstva in ustvarili tri izredno zanimive projekte, ki so odsev vsakega od teh treh umetniških osebnosti. LAPAJNE je

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Utrdili boste svoj položaj in morda preinili tudi še kakorak dlje. Uspehi v so delovanju z mlajšimi. Več strokovnosti bi ne škodovalo. V ljubezni sicer nekaj novega, vendar pa nič posebnega. Tudi, kar se zdravi, tiče, nobenih novosti.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Neka razprava, morda celo žolčna, vam bo odprla oči. Dobili boste zadoščenje tam, kjer ga niste pričakovali. Težav bo veliko, zato pa bodo konkretni rezultati dobri. Srečali se boste z nekom in obudili stare spomine. Zelo živčni boste.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Začetno navdušenje naj vas ne potegne predaleč, posebno, ko ste v družbi z neznanci in obstaja nevarnost, da poveste kaj preveč. Na pot boste šli, morda celo kje kaj dosegli, česar niste upali. Neka oseba, ki ste jo srečali, vas ima rada. Glavobol.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Okrepite svojo dejavnost s pomočjo tistih, ki vam bodo bolj strokovno kot drugače pomagali. Nekatere skrivne možnosti, vendar ni gotovo, da boste to izkoristili. Nekakšen prepoved v vaši družbi in družini z ustreznimi posledicami. Dobro počutje.

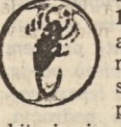
LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Razmere se bodo normalizirale in boste z razvojem zadovoljni, pa čeprav bodo materialni rezultati vaših naporov bolj skromni. Nekdo kaže znake ljubeznivosti. Razčisti zadevo, da bi ne prišlo do nevarnih navzkrižij. Tudi k zdravniku stopite.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Nekdo, ki ste mu zaupali tudi svoje največje poslovne tajnosti, bi vas znal se dati izkoristiti, neka izsiljevalci. Ne nasedajte mu, ker do kraja ne bo šel. Vsestransko boste uspehi. Oseba, ki jo imate radi, ni povsem zadovoljna.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Vse zvezde so vam naklonjene in vendar boste na celi črti pogoreli. Ne bo hudo, ker bo teden vendarle normalen, toda izgubili boste izredno priložnost plaširanja. Tudi v družini bo nekaj narobe, toda obveljala bo vaša volja. Zdravje odlično.

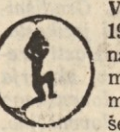
SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Majhni a neveselci nespornost. Potovanje, pošta, srečanje. Vse vam bo priporočilo, da bo čas hitreje in prijetneje tekkel. Upanje na neko zblizanje ni povsem utemeljeno. Zadoščenje v ljubezni in v družbi vas bo razvedrilo.

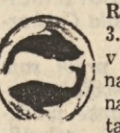
STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Držite se svojih programov in tudi meja svoje sposobnosti. S skromnimi rezultati boste bolj zadovoljni kot z izrednimi. Ni vedno dobro, če dosegate največje cilje. Težje je namreč nato stopiti v vsakdanje življenje. Ljubosumni boste in živčni.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Dobro bi bilo, če bi svoje želje nekoliko krotili. Na pot boste šli in opravili le nekaj nalog. Naj vas morebitni neuspeh ne spravi v slabo voljo. Delati boste načrte za prihodnost in zadovoljni boste. V družini poravnani spor. Zdravje dobro.

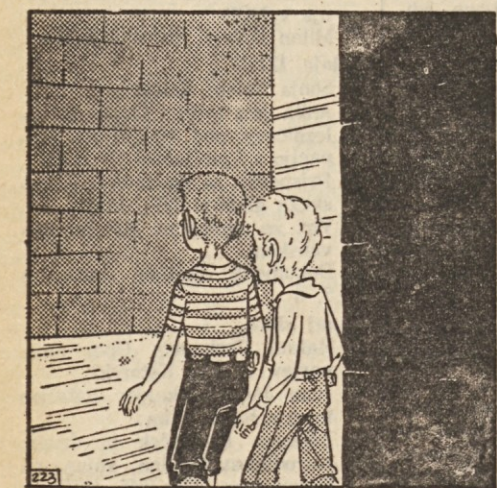
VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Čeprav so vaši načrti veliki, se boste morali zadovoljiti z manjšimi rezultati in še t bodo prišli v zadnjem trenutku. Izogibajte se preprirom in naglim odločitvam. Ne nasedajte spletkam in tudi ne prevelikim pohvalam. Ljubavno pismo. Utrujenost.

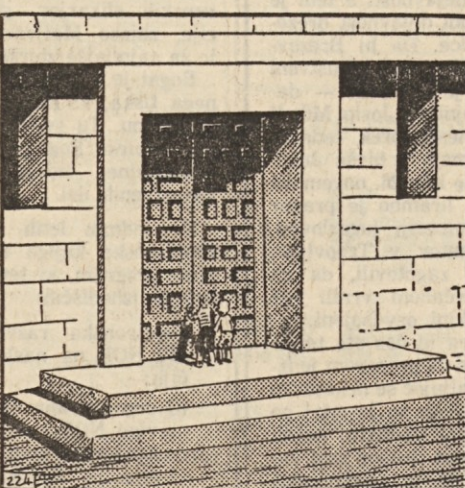
RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Z glavo ste preveč v oblakih. Ne bi bilo napak stopiti na trdnata. Posebno ko postavljate razmere resne. Velikih dobikov ne bo in tudi zadoščen ne. Isčite zadoščenje je med svojci, v družini, ki vas cenijo in upoštevajo. Prebavne motnje.

ZA OČETOM

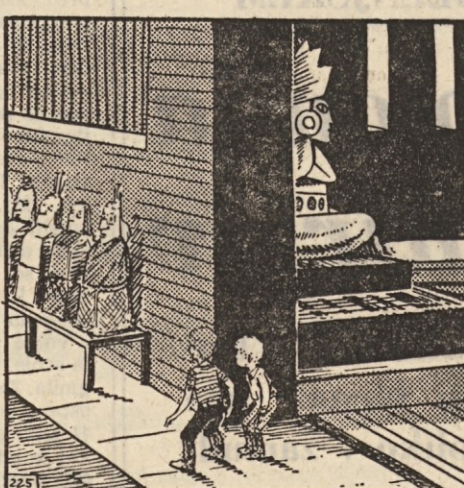
PIŠE JANEZ TRNOVC, RIŠE MIKI MUSTER

Ko sta se zjutraj prebudila, sta zadržno sklenila, da bosta prej ko mogoče zapustila skrivnostno selišče. Takoj sta vstala in odšla ven. Razen stražnikov nista opazila nikjer žive duše. Tudi eden izmed stražnikov, katerega sta vprašala po desetnik, jima ni nič odgovoril. Spoznala sta, da je vsem prepovedano govoriti z njima. Napotila sta se čez dvorišče proti največji stavbi.

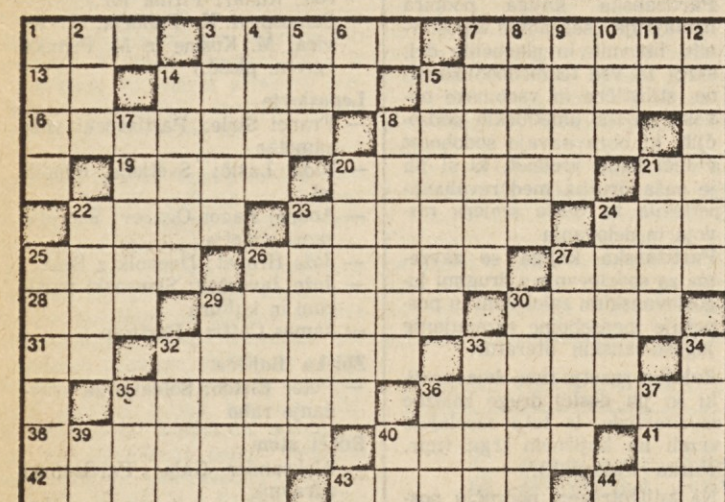

Vrata vanjo so bila zaklenjena. Odprla sta jih in vstopila. Tedaj sta do kraja osupla ob stala, zakaj znašla sta se v svetlišču tavaninjskega sončnega boga Intija. Vse stene so bile obložene z zlatimi ploščami. Na koncu prostora se je dvigal nekakšen oltar s prav tako zlatimi kipi. Tla so bila prekrita s krasnimi preprogami. Toliče krasote še v knjigah nista našla.

«To svetlišče je pripravljeno po vzorcu nekdanje Koribanče v Cuccu,» je dejal Bojan, «samo da je manjše.» Zoran mu je pritril in zavil za oltar z žrtvenikom. Tam so sedele na zlatih stoli v dragocena oblačila oblečene mumije vseh velikih duhovnih selišč, kakor so nekoč v Koribanči sedele mumije Inkov. Dečka sta osupla strmelna vanje. Gledala sta davno preteklost.

KRIŽANKA... z našim krajem

Rešitev križanke v torkovi številki

VODORAVNO: 1. «naš kraj», 3. pred kratkim umrli italijanski režiser (Pietro), 7. bela, gostotkana bombazejina, 13. Ivan Jan, 14. ponizujoč izraz spoštovanja v stari Kitajski, 15. vas pri «našem kraju», 16. svetovni prvak v boksu, 18. mesto z nogometnim klubom Velež, 19. ime filmskega igralca Sifariša, 20. najboljši jugoslovanski boksač (Mate), 21. osebni zaimek, 22. ime ameriškega komika Laurela, 23. kockasta tkanina pri škotskih gornjancih, 24. peti mesec v letu, 25. divja žival, 26. Hidergerjevo ime, 27. teža ovojnine, 28. ljudski pregovor, 29. krovločna, tigru podobna progasta zver, 30. zbirka, 31. Nikola Tesla, 32. strokovnjak, ki pripravlja igralce za nastop, 33. izročilo, nudi, 35. spodnji del okrova pri motorjih, 36. sosed «našega kraja», 38. avtomobilski zaganjalnik, 40. v teh 12 mesecih, 41. Nuoro, 42. vrsta bambusa, 43. heroji, 44. «kralj je mrtev» (pri šahu).

NAVPIČNO: 1. alkoholna pijača, 2. rastlinska bolezen, 3. bojna točka na Bliznjem vzhodu, 3. Platonova prasnov, 5. etiopski knez,

6. Mohart Ulrich, 7. po pošti ... oddan, 8. ime popevkarja Johna, 9. črno-rdeče barve, 10. ozirali zaimek, 11. Anton Novčan, 12. vojaška enota pri Rimljanih, 14. poljski atlet (metalec kroglice), 15. hotelski vratar, 17. razvoj, 18. kosar kar ljubljanske Olimpije, 20. gledališki sedeži v pritličju, 21. žensko ime, 22. slovenski atlet (Peter), 23. prevozna ladja za tekoča goriva, 24. vratar jugoslovanske reprezentance na zadnjem SP, 25. iz zrna, 26. tolst, 27. grška morsk boginja, 29. zemljišča, vloge, odlomki, 30. vrsta slova z razkošno čekeratovitostjo, 32. ime pisatelja Twaina, 33. imetje neveste, 34. ime pisatelja Hamsuna, 35. castni naslov Iranu, 36. dedna osnova, 37. ime Karoline, 39. kazalni zaimek, 40. Lofje Ude. (lako)

Partizanska knjiga

(Nadaljevanje s 5. strani)

Strokovna knjižnica za obrambo in zaščito
— Anton Bebler: Clanki Dušana Kvedra
— Polde Stukelj: Osnove civilne zaštite (prenovljena izdaja)
— Mate Blažević: Reševanje iz pod ruševin
Izdaje v srbskimi in hrvaščini
— Stevo Sunajko: Sodelovanje slovenskih in hrvaških partizanov v NOB

— Tone Ferenc: Nacistična razsododvalna politika v Sloveniji
Zbirka Zavičajna knjiga
— Srem
— Kosmaj
Znanstveni tisk
Zbirka Pogledi
— Nace Sumi: Pogledi na slovensko umetnostno zgodovino
— Slavko Kremenšek s sodelavci: Pogledi na slovensko etnologijo
— Bojan Čop: Pogledi na primerjalno jezikoslovje
— Nace Sumi s sodelavci: Pogledi na spomeniško varstvo na Slovenskem
Monografije
— Jože Reichman: Prva slovenska knjiga (v luči teoloških, literarnogovodinskih jezikovnih in zgodovinskih raziskav)
— Teodor Domej: Slovenski knjižni jezik na Koroskem v letih 1740–1848
Dokumentirane izdaje virov
— Peter Ribnikar: Slovenica v blejskem graščinskem arhivu
Samostojne izdaje
— Slovar po končnicah
— Janez Höfler: Glasbena umetnost pozne renesanse in baroka na Slovenskem
— Dušan Grabrijan: Makedonska hiša
— A. S. Issačenko: Slovenski verz (ponatis)
— Anton Bebler: Vojaške vladavine v Afriki
— Breda Pogorelec: Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
— Antologija z razpravo
— Skupina avtorjev: Psihijatrija

Tradicionalne likovne prireditve na Dolenjskem

(Nadaljevanje s 5. strani)

deležence prijavili tudi tako renomirani tvorci kot so Nikolaj Omerza in Miha Maleš, zakaj Božidar Jakac v prvi koloniji ni bil niti organizacijski niti vsebinsko povezan z značajem in nalogami kolonije, marveč je šel v njegovo udeležbo le kot prirediteljski obisk barda slovenske palete v dolenjski pokrajini, kajti Božidar Jakac je z vsem svojim človeškim in umetniškim bistvom že več kot pol stoletja v dolenjski slikarski koloniji.

Če je bilo prvo dejanje te kolonije posvečeno propagandnim ciljem od mlinov ob Krki, se je v drugem dejanju priključil tej nalogi še človek, ki živi in dela v tej pokrajini. Dokumentarno vernim u-podobitvam razpadajočih mlinov in domačij se zdaj pridružuje človek, ki je še do včeraj pripadal kategoriji lačnih Slovencev, človek, ki mu je cesta odnola svet, industrija pa dala večji in voljši kos kruha.

Pomen kolonije je danes očiten a se razvodeja predvsem v dejstvu, da je organizatorjem uspelo obrati že kar pravejši številni veljavnih slovenskih krajinarijev raznih generacij in stilnih razli-

čic, da je uspelo angažirati me-cena, ki ni miče drugi kot de-lavstvo, združeno v novomeški tek-stilni tovarni Novotek, da je us-pelo morda še zadnji hip ujeti in dokumentirati za Krko ne-koč tako značilne mline s svojs-ko arhitekturo in vsami značil-nosti enega izmed najvažnejših poglavij materialne kulture na Slovenskem.

Tretjo kontinuirano likovno pri-reditev na Dolenjskem predstavlja Grafični biennale jugoslovanskih pionirjev. Tudi tu gre za tri pri-reditve, le da je vanjo vključena predvsem jugoslovanska osnovno-šolska mladina. Grafika je v sve-tu in še posebej v Sloveniji dose-gala zadnja desetletja nesluten raz-voj in tako je kajpak tudi mladi-na hotela imeti svoj delež pri tej tolikanj vabljivi umetniški stroki. Naši časniki so prinašali čedalje-več reprodukcij otroških grafi-k, kar je potrjevalo prepričanje, da je po slovenskih osnovnih šolah dosti poskusov v tej tehniki.

V letu 1969 je prišlo do prve realizacije te zamisli in to pod pokroviteljstvom Božidarja Jakca, ki je tudi za otroški biennale dal pobudo, kakor pred toliko leti za Mednarodnografični biennale v Ljubljani. Jakac je ob tej prilož-nosti posegel h koreninam naroda, le da zdaj ni več videl kot osnov-no načelo umetniško tekmovalno in umetniško, ki se tega tekmoval-nosti udeležujejo, marveč mu je šlo predvsem za vzgojni moment, ki pa se ne omejuje samo na od-krivanje talentov in bodočih umet-nikov, marveč in predvsem na oblikovanje potencialnih potrošni-kov likovne umetnosti, na kar se je doslej več ali manj povsem po-zabljalo.

Drugemu biennalu, ki je še ved-no imel povsem svobodno temati-ko, je bil pokrovitelj France Mi-helič. Krog razstavljavcev se je širil, organizacija pa utrjevala. Tako je za tretji biennale bila no-dana že tema, ki je zrastle v isti pokrajini kot ideja za organizi-ranje te prireditve. Ob štiristo-letnici kmečkih puntov in bitke na Erškem polju je bila podana tema «Le vkup, le vkup uboga gmajna...» Pokroviteljstvo je pre-veljalo Krsto Hegedušič in razstavo odprl ob navzočnosti pet tisoč u-deležencev na otvoritvenih sloves-nostih. Prireditve je dobila vse-zdržni značaj, angažirala je doma-lja vso jugoslovansko osnovnoš-olsko mladino in tako položila trdne temelje za nadaljnje prireditve.

NEDELJA, 2. MARCA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša in V nedeljo ob 12. uri
12.15 Kmetijska oddaja
12.55 Risani filmi — PREDNIKI
13.30 DNEVNIK
14.00 KAKO SE TO NAPRAVI?
Danes bo na vrsti že osmo nedeljsko srečanje, ki ga vodi Giampiero Albertini. Tekmovalca bosta imela tokrat zelo lepo nalogo: vsaditi bosta morala vrtnico. Manj prijetno pa bo, ko bosta morala ugotovljati, kje pušča na terasi. Sledilo bo še več podobnih del, ki jih vseh prav gotovo ne bi znali napraviti
15.00 Il mulino del Po
Po znanem Bacchellijevem romanu sta scenarij pripravila sam Bacchelli in Sandro Bolchi, ki je nato prevzel tudi režijo. Danes popoldne pride na vrsto drugo nadaljevanje
16.00 Program za najmlajše
17.00 DNEVNIK
17.15 Napoved programa za prihodnje dni
17.30 Športni rezultati in poročila
17.55 Varietejski program po želji
19.00 Italijansko nogometno prvenstvo
Registriran polčas nogometne tekme
20.00 DNEVNIK
20.30 ORLANDO FURIOSO
Po znanem Ariostovem delu sta scenarij napisala Edoardo Sanguineti in Luca Ronconi, ki je delo tudi režiral. Danes je na vrsti tretje nadaljevanje
21.35 Športna nedelja: Kronike in komentarji glavnih šport. dogodkov
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

15.00 Neposreden prenos športnega dogodka
18.15 Italijansko nogometno prvenstvo
REGISTRIRAN PRENOS POLČASA NOGOMETNE TEKME
19.00 Ljubezen in davki: TV film
19.50 Športni dnevniki
20.00 OB 20. URI
20.30 DNEVNIK
20.50 BUONANOTTE BETTINA
Glasbena komedija, ki sta jo pripravila Garinei in Giovannini, v glavnih vlogah pa nastopata Walter Chiari in Delia Scala. Glasbena spremljava je Kramerjeva, režija pa je prevzel Eros Macchi.
Skromen bančni uradnik in nezahtevna žena bi lahko mirno živela vse življenje, tako da bi se njuni medeni tedni podaljšali v nedogled. Toda pride do nekega razkritja, ki to idilo zmoti. Bettina je izgubila zvezek, v katerega je zapisovala «svoje» ljubavne zgodbe. Založnik je našel rokopis in ga objavil. In sedaj vsi gledajo nanjo in zavidejo njenemu možu
22.00 Kulturne aktualnosti
22.45 Napoved programa za prihodnje dni

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.25 DNEVNIK
9.20 Svet v vojni — serijski dokumentarni film
10.20 Otroška matineja: Viking Viki — Nikogar ni doma — Avtomobil skozi kamero
11.15 Kmetijska oddaja
12.00 DNEVNIK
13.25 Rokomet: Vasaš — Lokomotiva
14.30 Vaška godba in ansambel Makska Kumra
15.45 RISANKA
15.00 Festival zabavne glasbe v Sanremu — posnetek
16.00 Kaj veš o prometu? — poučni film
16.17 Risanka
16.25 Moda za vas — praktični nasveti
16.40 Košarka: Olimpija — Zadar
18.15 DNEVNIK
18.25 VESOLJE 1999
Luna sreča v vesolju svojo dvojnico. Vsi so prepričani, da bosta planeta trčila in da bo vsega konec. Toda druga Luna se razblini in trenutke prej, preden izgine, se vsi ljudje na Alfi razcepajo na dvoje
19.15 Risanka
19.30 DNEVNIK
19.50 Tedenski gospodarski komentar
20.05 ODPISANI — nadaljevanje beogradske TV
20.50 Karavana: Bukovica — tretji del
21.20 Športni pregled
21.55 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.30 Otroški kotichek: MLADA BREDA — pravljica
20.00 Napoved programa za prihodnje dni
20.15 Potepuški junak — celovečerni film
21.45 Košarka: Olimpija — Zadar — za jugoslovansko prvenstvo

TRST A

8.15, 13.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Komorna glasba; 11.15 «Jurij Kozak, slovenski janičar» — drama-tizacija; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Glasbena skrinja; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj?; 13.30 Glasba po želji; 14.15 Koncert; 16.30 Glasba in sport; 17.30 Baldacci: «Oblak kobilice»; 19.00 Folklorna oddaja; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Sodobna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Kako se počutiš?; 10.30 Dogodki in odmevi; 12.00 Glasba po želji; 12.35 Zunanje politični pregled; 15.00 Glasba in narod; 16.30 Sosednji kraji in ljudje; 16.50 in 17.50 Glasba po želji; 18.10 Napoved programa; 18.15 Pet stopinj v prazno; 18.35 Nedeljsko popoldne domačih viz; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 21.00 Športna nedelja.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 8.00 Skladbe za godala; 11.30 Roditeljski krožek; 12.00 Najbolj popularne plošče; 13.20 Pisan spored; 14.00 Drugi zvok; 14.30 Instrumentalna glasba; 15.10 Dva orkestra — dva stila; 16.00 Nogomet od minute do minute; 17.00 Program z Ivo Zanicich; 18.00 Operni koncert; 19.20 Četrty spored; 20.00 Ponovno na sporedu z Ranierijem; 21.15 Poje Amalia Rodriguez; 22.00 Pianist Sviratoslav Richter.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.30 Peveci lahke glasbe; 12.00 Sportna prognoza; 12.15 Pozdravljena nedelja; 13.00 Kvizi; 13.35 Alto gradimeto; 14.30 Plošče; 15.00 Preizkusa-jo arhivisti; 15.35 Ponovno ploš-je; 17.00 Športna nedelja; 18.40 Praznični program; 19.55 Opera glasba; 21.00 Operetna glasba; 21.25 Plošče in skeci; 22.50 Pozdravljena Evropa.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Radijska igra; Ko sem šel po sne-gu; 8.46 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši... 10.05 Pr-tvi arhivisti; 14.05 Nedeljsko popo-l-dne; prinosi športnih dogodkov; nedeljska reportaža in humoreska; 18.03 Marjan Marinč: Naslovna stran; 19.40 Glasbene razglednice; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.30 Serenadni ve-čer; 23.05 Literarni nokturmo; Nel-ly Sachs: Pesmi; 23.15 V lučeh semaforov.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 4. DO 8. MARCA 1975

TOROK, 4. marca
8.10, 9.35, 11.05, 15.30 in 16.05 TV šola; 17.40 G. Vitez: Zrecale — otroška oddaja; 17.50 Odkrivajmo zvok in gibanje; 18.05 Ob-zornik; 18.20 Nikogar ni doma — otroška oddaja; 18.30 Avtomobil skozi kamero — film; 18.45 Mo-zaike; 19.05 Zareče oči; 19.15 Ri-sanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Dia-gonale; 21.00 K. M. «Črno me-s-to»; 22.00 Dnevnik.
Koprška barvna TV
19.55 Otroški kotichek — risan-ke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Aladin-o-vi čudeži — film; 22.00 Širom po Franciji — dokumentarna od-daja.
Koprška barvna TV
19.55 Otroški kotichek — risan-ke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Optični labirint — glasbena oddaja; 21.00 Nogometna tekma Real — Crvena zvezda.

ČETRTEK, 6. marca
8.10, 9.35, 14.10 TV šola; 15.35 Francoščina; 16.35 «2 + 2 = 5», film; 18.00 Obzornik; 18.20 Molie-re za smeh in jok; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Semionov: «Sedemnajst trenutkov pomladi»; 21.25 Kam na odh? 21.35 Četr-tkovi razgledi; 22.05 Glasbeni ma-gazin; 22.35 Dnevnik.
SREDA, 5. marca
8.10, TV šola; 17.30 Viking Vi-ki — film; 17.55 Obzornik; 18.10

PONEDELJEK, 3. MARCA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Salgarjev mit
12.55 Tedenska knjižna oddaja
13.30 DNEVNIK
14.00 Sedem dni v parlamentu
14.25 Tečaj nemškega jezika
16.00 — 17.00 TV šola
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
17.45 Program za mladino
Slike iz sveta — Koprivino seme
18.45 Sindikalne aktualnosti
Italijanske kronike, Danes in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 IL PRIGIONIERI DI AMSTERDAM
Film je režiral Alfred Hitchcock. Jones je ameriški časnika, ki so ga poslali v Evropo, da bi preveril možnost izbruha nove svetovne vojne. V Londonu se sreča s starim holandskim političnim delavcem, ki skriva ne-ko tajnost. Po navideznem atentatu starega diplomata ugra-bijo nacistični vojnini in časnika Jones se loti iskanja ob po-moči nekoga dekleta, katerega oče je predsednik pacifistične-ga združenja, v bistvu pa hud Hitlerjanec. Pri letalskem in-cidentu lažni pacifist napravi samomor. Jones, ki ga reši ne-ka ladja, reši s seboj tudi deklo. To je kratka vsebina filma
22.30 Filmske premiere
22.45 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Športni dnevniki
19.00 DIVJI UGRUM
Po romanu V. Šiškova sta scenarij napisala Selivanov in Lap-sin, Lapsin je film tudi režiral za sovjetsko TV.
Roman Šiškova je Lapsin ob pomoči Selivanova predelal v šti-ri-ri nadaljevanja. Opisuje zgodbo ob koncu stoletja, dramatič-na dopajanja, ki jih preživlja mlad Rus na divjem sibirskem severu. V nekem naselju stari Danilo Gromov na smrtni po-stelji pove sinu Petru, da je v mladih letih oropal na cesti ne-ko poštno kočijo in umoril starega trgovca, njegovo ženo in služkinjo. Plod tega ropa je bil velik zaklad, ki ga je zakopal v gozdu. Peter odkoplje zaklad in namesto da bi popravil kri-vico, k. jo je napravil njegov oče in kot je tudi oče želel, od-pre trgovino in se loti bogatega trgovanja
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 TV razprave
22.00 SIMFONIČNI KONCERT
Orkester Alessandro Scarlatti iz Neaplja bo pod vodstvom Georgesa Pretreja izvajal Bizetovo Prvo simfonijo

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 10.00, 14.10, 15.30 TV šola
Slovenica, TV seminar, Kot, Nemščina, Opisovanje, Ali ste vede-li?, Maroko, Pravljice, Za prosvetne delavce itd.
17.30 S. Makarović: SOVICA OKA
17.55 Obzornik
18.10 Na sedmi stezi — Športna oddaja
V današnji športni oddaji bodo na sporedu naslednji prispevki: telesna kultura v prvih povojnih letih; smučarski teki in turno smučanje; šolsko športno društvo Šentjernej na Dolenjskem; reportaža o delu SŠD, ki je lani dobilo Bloudkovsko plaketo, spomi-ni na prvo smučarsko tekmovalno v času NOB v Cerkmem, o čemer bosta govorila udeleženca tekmovalja Rud' vžgar in Marjan Masterl in končno še prvi povojni atletski nitin-g v Ljubljani
18.45 Potniki brez potnega lista
Današnji svet se sooča z izredno važnim problemom, kako preprečiti prenašanje nalezljivih bolezni. Le mednarodno so-de-lovanje zagotavlja uspeh na tem področju. Eden takih uspe-hov je cepljenje proti črnim kozam v vseh deželah sveta
19.15 Risanka
19.30 DNEVNIK
19.55 Sodobna oprema — praktični nasveti
20.05 B. Grabnar: OB SEDMIM POD TRANČO — TV drama
Drama govori o likvidiranju kolaboracionista v času, ko je Ljubljano zasedla italijanska vojska
21.05 Kulturne diagonale
21.35 Mosaik kratkega filma: Krivda - Študent - Ogenj, voda in srce
22.05 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.55 Otroški kotichek: Risanke
20.15 DNEVNIK
20.30 HROŠČI — Film iz cikla «Življenje v gibanju»
21.00 Resava — Prvi del dokumentarne oddaje
21.30 Zabavno - glasbena oddaja

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Po-ročila; 7.05 Jutrarnja glasba; 11.40 Šola; 2.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po želji; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in pri-reditve; 18.30 Šola; 18.50 Baročni orkester; 19.20 Jazz; 20.00 Sport-na tribuna; 20.35 Slovenski raz-gledi; 22.15 Glasba v noč.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrarnja gla-sba; 8.30 Strani iz albuma; 10.10 Radijska šola; 10.45 Glasba in na-sveti; 12.00 Glasba po želji; 14.00 Športni ponedeljek; 15.00 Oddaja za solanje; 16.45 Mosaik melodij in ritmov; 17.15 Športni pregled; 18.00 Glasbeni črtočtil 18.30 Moški pev-ski zbor Ciril Silič; 19.00 Prenos RL; 19.30 Glasba v večeru; 21.00 Literarna oddaja; 21.15 Operni spevi

